

UCHWAŁA NR XLVIII/277
RADY Gminy Wijewo
z dnia 12.10.2018 roku

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Wijewo na lata 2018-2028

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2018r. Poz. 994 t.j.) oraz art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018r. Poz. 1508 t.j.) uchwala się, co następuje:

§1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Wijewo na lata 2018-2028, w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wijewo.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

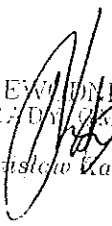
PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Stefan Kasperski

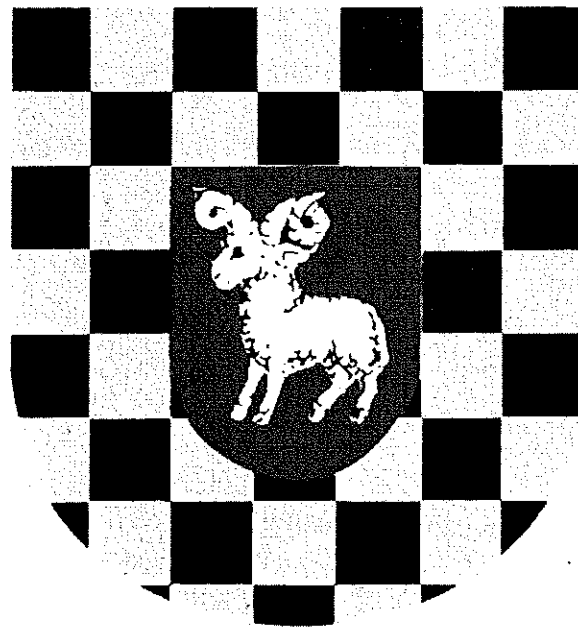
**Uzasadnienie do Uchwały Nr XLVIII/277
RADY Gminy Wijewo
z dnia 12.10.2018 roku**

Jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, zgodnie z którym: „do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.”


Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.


PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Stanisław Kasperski

**Strategia Rozwiązywania
Problemów Społecznych
dla
Gminy Wijewo
na lata
2018-2028**



przygotowana przez

 REMEDIS SA

ul. Petera Mansfelda 4
60-855 Poznań
tel. +48 61 665 78 00
fax +48 61 665 78 09
remedis@remedis.eu

NIP: 781-179-27-48
REGON: 300464078
KRS: 0000270485
Kapitał zakładowy: 6.330.010,20 zł

1.	1. WSTĘP	5
2.	CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA.....	8
2.1	PODSTAWY PRAWNE.....	9
2.2	PODSTAWY STRATEGICZNO – PROGRAMOWE	10
2.2.1	DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE	11
2.2.2	DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE.....	14
3	CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO/PROGNOSTYCZNA	16
3.1	POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIEĆ OSADNICZA	17
3.1.1	STAN AKTUALNY	17
3.1.2	PROGNOZA ZMIAN	18
3.2	DEMOGRAFIA	18
3.2.1	STAN AKTUALNY	18
3.2.2	PROGNOZA ZMIAN	22
3.3	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	23
3.3.1	EDUKACJA	23
3.3.1.1	STAN AKTUALNY.....	23
3.3.1.2	PROGNOZA ZMIAN.....	24
3.3.2	OPIEKA ZDROWOTNA	25
3.3.2.1	STAN AKTUALNY.....	25
3.3.2.2	PROGNOZA ZMIAN.....	25
3.4	GŁÓWNE PROBLEMY Z ZAKRESU POLITYKI SPOŁECZNEJ	25
3.4.1	PROBLEMY NA RYNKU PRACY.....	29
3.4.2	BEZDOMNOŚĆ.....	30
3.4.3	SYTUACJA DZIECI.....	30
3.4.4	UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	31
3.4.5	SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	36
3.4.6	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	37

3.5	PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO	37
3.6	ANALIZA SWOT	55
3.7	ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	60
3.8	PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ	61
4	CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....	62
4.1	MISJA	63
4.2	CELE STRATEGICZNE	64
4.2.1	CEL STRATEGICZNY 1 – WZMACNIANIE PRAWIDŁOWEJ ROLI RODZINY	64
4.2.2	CEL STRATEGICZNY 2 – AKTYWIZACJA ŚRODOWISKA NA RZECZ OGRANICZANIA WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO.....	65
4.2.3	CEL STRATEGICZNY 3 – PODNOSZENIE ŚWIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNOŚCI I OSÓB ZWIĄZANYCH Z ROZWOJEM SPOŁECZNYM	66
4.3	METODY WDRAŻANIA I MONITOROWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	67
5	ZAŁĄCZNIKI	69
I.	WZÓR ANKIETY DLA DOROSŁYCH.....	70
II.	WZÓR ANKIETY DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	73
III.	ZESPÓŁ REMEDIS SA	76
	SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW.....	77

1. 1. WSTĘP



Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Wijewo jest wieloletnim dokumentem programowym. Tworzenie jej obejmuje szereg działań i dziedzin polityki społecznej. Odpowiednio przygotowana i wdrożona strategia ma doprowadzić do określenia i stopniowego eliminowania kluczowych problemów społecznych.

Przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym stoją do rozwiązania trudne problemy. Dysproporcje dochodowe rodzin, zjawiska związane ze sferą ubóstwa, problemy egzystencji osób samotnych i niepełnosprawnych oraz rosnącej liczby osób starszych. Te wszystkie zjawiska tworzą mieszaninę problemów społecznych, które silnie współdecydują później o sposobie odczuwania jakości życia przez społeczność lokalną. Funkcjonowanie wspólnoty samorządowej, jaką jest gmina zależy od skuteczności ich rozwiązywania.

Podjęcie do problemów sfery społecznej zaprezentowane w Strategii pozwala na przyjęcie rozwiązań w celu ograniczenia niekorzystnych zjawisk. Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną zarówno na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki wymaga profesjonalnego i systemowego diagnozowania problemów społecznych na terenie Gminy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Wijewa składa się z trzech części, tj. części wprowadzającej, diagnostycznej i części programowej.

- I. Część wprowadzająca zawiera elementarne informacje dotyczące konstruowania dokumentu. Przedstawione w niej zostały aspekty prawne, będące podstawą działania samorządu lokalnego, zasady i wartości, na których opiera się lokalna polityka społeczna oraz najważniejsze informacje dotyczące metodyki pracy nad strategią. W tym rozdziale przybliżono również związek z innymi dokumentami strategicznymi funkcjonującymi na różnych poziomach administrowania i zarządzania.
- II. Część diagnostyczna zawiera informacje ogólne dotyczące Gminy oraz diagnozę. Wiedza ta została zgromadzona na podstawie analizy danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w Gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, badań ankietowych, spotkań warsztatowych, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej.

- III. Część programowa zawiera najważniejsze założenia polityki społecznej Gminy. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, programów operacyjnych i działań. Wskazano również podmioty realizujące strategię, współdziałające oraz planowane źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Zaprezentowano także sposoby wdrożenia Strategii oraz prowadzenie monitoringu i realizacji.

Prace nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Wijewo były procesem mającym kilka etapów, wymagającym zaangażowania wielu osób i instytucji. Każda strategia służy do osiągnięcia zamierzonych celów, za pomocą wskazanych programów, z określonymi wskaźnikami realizacji. Samorząd Gminny oraz Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej wytycza i zatwierdza działania – wykonalne technicznie, realne ekonomiczne i akceptowalne społecznie, ale nie mogą pozostać jedynymi ich realizatorami. Warunkiem powodzenia jest współpraca władz samorządowych przy realizacji zamierzeń zawartych w Strategii z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się polityką społeczną takimi jak oświata, służba zdrowia, policja itp. Odpowiednio zaprojektowana i wprowadzona polityka społeczna stanowi inwestycję, która procentuje dla wszystkich mieszkańców, także nie objętych bezpośrednio jej interwencją.

Dokument niniejszy jest również wyrazem dążenia władz do zapewnienia mieszkańcom jak najlepszych warunków życia. Strategia ma szansę stać się nową jakością w relacjach pomiędzy uczestnikami życia społecznego na terenie Gminy i pobudzić aktywność społeczną mieszkańców.

2. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA



2.1 PODSTAWY PRAWNE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie¹. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U z 2018 r. poz. 1508 t.j.). Przewiduje on w ramach zadań własnych gminy opracowanie gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych zawierającej w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Inne akty prawne, które mają wpływ na treść i kształt niniejszej Strategii to:

1. Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.),
2. Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r. 487 ze zm.),
3. Ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.),
4. Ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1952 ze zm.),
5. Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390),
6. Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2018 r. poz. 1030),
7. Ustawa z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2018 r. poz. 1265),
8. Ustawa z 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 1828 ze zm.),

¹ Źródło informacji o dokumentach opisanych w rozdziale 2.1.- Internetowy System Aktów Prawnych: www.prawo.sejm.gov.pl,

9. Ustawa z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 511 ze zm.),
10. Ustawa z 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 180 ze zm.),
11. Ustawa z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2018 r. poz. 450 ze zm.),
12. Ustawa z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1257 ze zm.),
13. Ustawa z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2017 r. poz. 1851 ze zm.),
14. Ustawa z 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2017 r. poz. 682),
15. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2018 r. poz. 554 ze zm.),
16. Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 prawo energetyczne (Dz.U. z 2018 r. poz. 755 ze zm.),
17. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2016 r. poz. 1860 ze zm.).

Podczas realizacji strategii należy śledzić akty wykonawcze oraz zmiany obowiązującego prawa.

2.2 PODSTAWY STRATEGICZNO – PROGRAMOWE

Należy pamiętać, że Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Wijewo nie jest jedynym dokumentem w obszarze polityki społecznej, którego treść będzie dotyczyła mieszkańców. Analiza dokumentów programowych i strategicznych, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, oraz powiatowym pozwala na skuteczniejsze programowanie działań na poziomie lokalnym.

2.2.1 DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

„EUROPA 2020 – STRATEGIA NA RZECZ INTELIGENTNEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPRZYJAJĄCEMU WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU”

Głównym celem tego dokumentu jest powrót Europy po kryzysie na ścieżkę rozwoju, a następnie pozostanie na niej. Jej założenia to więcej miejsc pracy i wyższy standard życia mieszkańców Starego Kontynentu. Strategia pokazuje, że Europa może rozwijać się w sposób inteligentny i zrównoważony, może sprzyjać włączeniu społecznemu, umie znaleźć sposób na stworzenie nowych miejsc pracy i określić kierunek rozwoju społeczeństw. Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie powiązane ze sobą priorytety:

- Rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji,
- Rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywnej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej,
- Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Aby każde państwo UE mogło dopasować Strategię Europa 2020 do swojej szczególnej sytuacji wyznaczono cele, na których poszczególni członkowie wspólnoty powinni opierać swoje cele krajowe i metody działania.

- Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75%,
- Na inwestycje w badania i rozwój należy przeznaczyć 3% PKB Unii,
- Należy osiągnąć cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii (20% redukcji emisji dwutlenku węgla, 20% energii uzyskiwać z odnawialnych źródeł, zwiększyć efektywność wykorzystania energii o 20%),
- Liczbę osób przedwcześnie kończących naukę należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie,
- Liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20 mln.

W ramach priorytetów i celów przygotowano również 7 projektów tematycznych, które mają umożliwić postępy.

- „Unia innowacji” – ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji,

- „Młodzież w drodze” – ma na celu poprawę wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy,
- „Europejska agenda cyfrowa” – ma na celu upowszechnienie szybkiego Internetu,
- „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – jest to projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów,
- „Polityka przemysłowa w erze globalizacji” – ma służyć poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP,
- „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – ma pomóc w modernizacji rynków pracy,
- „Europejski program walki z ubóstwem” – zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS) stawia na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Na podstawie analizy wskaźników zestawionych w ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w NSIS sformułowano priorytety:

- Wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- Poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym² i średnim,
- Upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- Rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- Radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- Ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- Ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- Zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- Zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy,
- Upowszechnienie kształcenia ustawicznego,

² Dokument stworzono przed ustawą likwidującą gimnazja

- Wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- Powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- Kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- Wzrost liczby lokali (mieszkań) dla grupy najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- Dostęp do pracowników socjalnych,
- Rozwój pomocy środowiskowej,
- Zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- Realizacja NSIS przez samorzady terytorialne,
- Dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA (NSRO)

NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Zakładanym efektem strategii proponowanej przez NSRO jest znaczące podniesienie jakości życia mieszkańców Polski i osiągnięcie spójności gospodarczej z innymi krajami UE. Polska i jej regiony powinny stać się miejscem atrakcyjnym dla inwestowania, życia i pracy. W wyniku przeprowadzonej analizy, która wskazała różnice w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczym kraju oraz poszczególnych jego regionów, w stosunku do innych krajów Unii Europejskiej oraz w odpowiedzi na wyzwania Strategii Lizbońskiej sformułowano cel strategiczny NSRO, czyli „tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej”. Cel ten będzie osiągany poprzez realizację horyzontalnych celów szczegółowych:

- Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa,
- Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej,
- Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski,
- Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług,
- Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Europejski Fundusz Społeczny jest najważniejszym instrumentem finansowym polityki społecznej Unii Europejskiej. Jest on jednym z pięciu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (ESIF). Od 2014 fundusze te działają we wspólnych ramach, realizując dodatkowe cele związane z polityką. Są one głównym źródłem inwestycji na poziomie UE i ułatwiają państwom członkowskim powrót na ścieżkę rozwoju gospodarczego oraz zwiększenie liczby miejsc pracy, jednocześnie umożliwiając zrównoważony rozwój zgodnie z założeniami strategii Europa 2020. Głównymi celami Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2015-2021 są:

- **Pomoc w znalezieniu zatrudnienia:** wspierane będą organizacje, które chcą wprowadzić w życie projekty mające na celu prowadzenie szkoleń i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia. Finansowane będą również inicjatywy wspierające przedsiębiorczość poprzez udzielanie pomocy finansowej dla nowych firm oraz przedsiębiorstw, które przeprowadzają restrukturyzację bądź zmagają się z problemem braku wykwalifikowanych pracowników,
- **Włączenie społeczne:** będzie kontynuowane finansowanie tysięcy projektów, które pomagają osobom znajdującym się w potrzebie oraz osobom z grup w niekorzystnej sytuacji w zdobyciu umiejętności zawodowych,
- **Lepsza edukacja:** Priorytetem jest ograniczenie zjawiska przedwczesnego kończenia nauki oraz poprawa możliwości edukacyjnych na poziomie wyższym i zawodowym,
- **Wzmocnienie administracji:** dążenie do polepszenia jakości funkcjonowania administracji publicznej i rządowej poprzez nadawanie im kompetencji administracyjnych i instytucjonalnych niezbędnych do przeprowadzenia reform strukturalnych.

2.2.2 DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU. WIELKOPOLSKA 2020

Wizja rozwoju określona w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 to: *Wielkopolska 2020 roku, w wyniku stopniowego osiągnięcia celów strategii ma być regionem inteligentnym, innowacyjnym i spójnym.* Celem generalnym Strategii jest efektywne

wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wpisuje się głównie w cele strategiczne 7: Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia oraz 8: Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa.

Można stwierdzić, że cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wijewo są zbieżne z celami Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO POWIATU LESZCZYŃSKIEGO NA LATA 2014-2020

SRPS Gminy Wijewo wpisuje się w 2 cel strategiczny Programu, tzn.: Zwiększenie aktywności społeczeństwa.

3 CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO/PROGNOSTYCZNA



3.1 POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIĘĆ OSADNICZA

3.1.1 STAN AKTUALNY

Gmina Wijewo jest położona na terenie Przemęckiego Parku Krajobrazowego. Park o powierzchni 21.450 ha obejmuje znaczną część Pojezierza Sławskiego. Tworzą to pojezierze jeziora rynnowe. Są to tradycyjnie tereny służące nie tylko ochronie zasobów przyrodniczych, ale także wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców nieodległych miast. Gmina leżąca na zachodnim skraju powiatu leszczyńskiego i województwa wielkopolskiego graniczy z:

- Gminą Włoszakowice (powiat leszczyński) – od wschodu,
- Gminą Przemęt (powiat wolsztyński) – od północy,
- Gminą Sława (powiat wschowski) – od południowego zachodu,
- Gminą Wschowa (powiat wschowski) – od południowego wschodu.



Rysunek 1 Gmina Wijewo i sąsiednie
(opracowanie własne z wykorzystaniem mapek ze strony
<https://www.osp.org.pl/hosting/katalog.php?PHPSESSID=cfbddec4651549495d8139406c9a2ac9>)

Gmina zajmuje powierzchnię 62 km² co stanowi 7,7% powierzchni powiatu. W 2017 roku zamieszkała była przez 3.806 osób, co stanowi 6,8% ludności powiatu³.

Siedzibą władz Gminy jest miejscowość Wijewo. Sieć osadniczą Gminy tworzy 7 miejscowości sołeckich. Wsie sołeckie to: Brenno, Miastko, Potrzebowo, Przylesie, Radomyśl, Wijewo i Zaborówiec.

³ Źródło: Bank Danych Lokalnych dostęp 4.09.2018 r.

3.1.2 PROGNOZA ZMIAN

Ze względu na specyficzne położenie Gminy na terenie Przemęckiego Parku Krajobrazowego będącego naturalnym zapleczem wypoczynkowym dla okolicznych, dobrze rozwijających się obszarów metropolitalnych Leszna, Głogowa i Zielonej Góry można oczekiwać wzrostu zainteresowania tworzeniem różnego typu miejsc pobytu czasowego, zarówno obsługującego ruch turystyczny jak i pełniących funkcje domów letniskowych.

3.2 DEMOGRAFIA

3.2.1 STAN AKTUALNY

Według danych z Banku Danych Lokalnych obszar Gminy w 2017 roku zamieszkiwało 3.806 osób, w tym 1.959 mężczyzn oraz 1.847 kobiet. Mężczyźni mają nieznaczną przewagę liczebną nad kobietami (0,36%). Należy więc stwierdzić, że podział wg płci jest niezwykle równomierny, nie tylko w roku 2017 ale także na przestrzeni wielu lat.

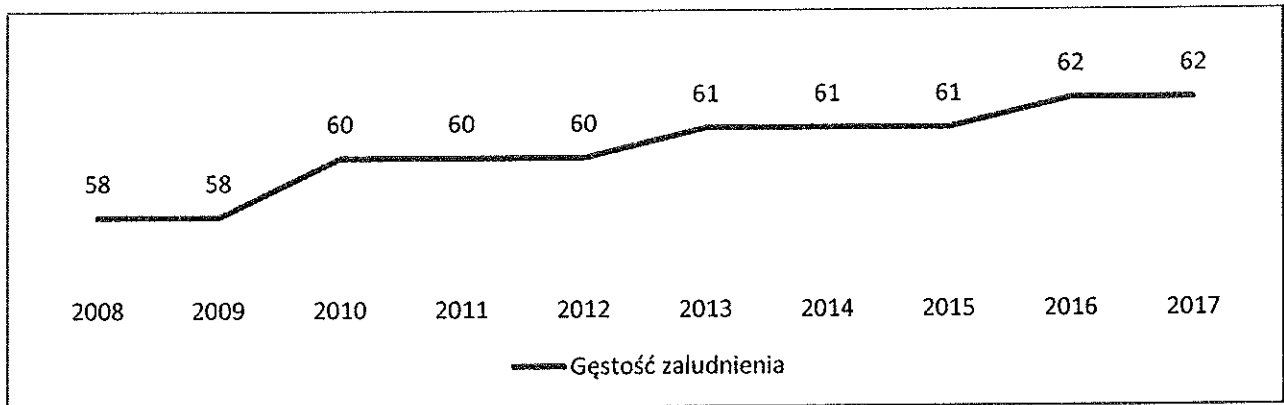
Tabela 1 LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY WIJEWO W LATACH 2008-2017

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ogółem	3.564	3.617	3.696	3.722	3.740	3.756	3.802	3.798	3.809	3.806
Mężczyźni	1.807	1.829	1.883	1.897	1.912	1.924	1.950	1.948	1.950	1.959
Kobiety	1.757	1.788	1.813	1.825	1.828	1.832	1.852	1.850	1.859	1.847
Mężczyźni [%]	50,70%	50,57%	50,95%	50,97%	51,12%	51,22%	51,29%	51,29%	51,19%	51,47%
Kobiety [%]	49,30%	49,43%	49,05%	49,03%	48,88%	48,78%	48,71%	48,71%	48,81%	48,53%

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dostęp 4 września 2018 r.

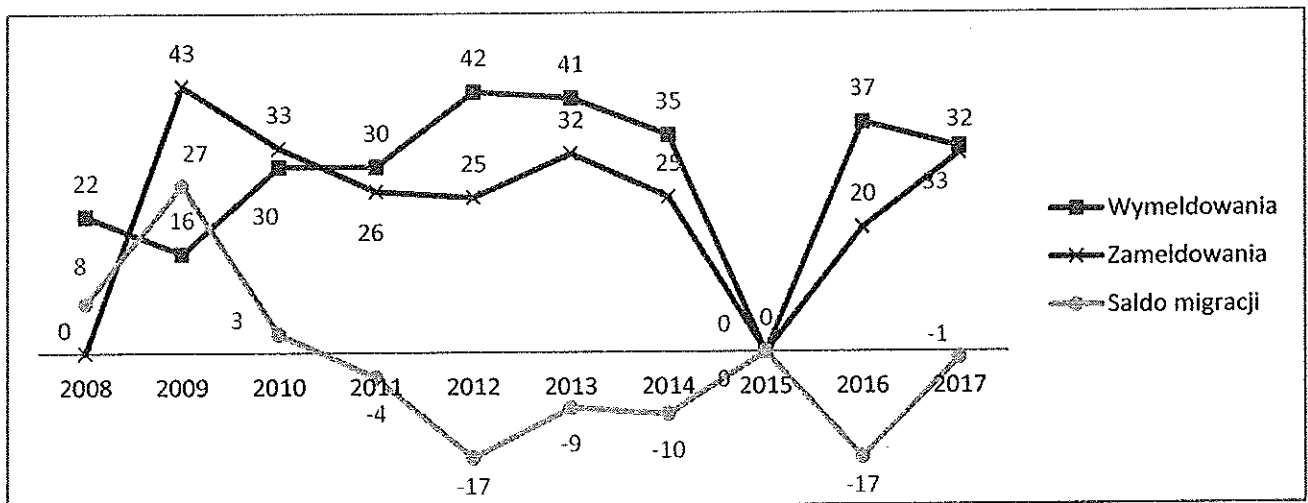
Można zauważyć, że w ostatnich 10 latach liczba mieszkańców Gminy wzrosła. W porównaniu roku 2008 do roku 2017 w Gminie przybyły 242 osoby (6,79%). Tendencja dodatnia przyrostu mieszkańców jest pozytywna i zdecydowanie przeciwna tendencji krajowej, gdzie liczba mieszkańców w ostatnich latach spada.

Gęstość zaludnienia w Gminie Wijewo na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje lekki trend wzrostowy, zbieżny ze wzrostem ludności. Tendencję prezentuje poniższy wykres. Jeżeli uwzględni się dotychczasowe trendy migracji wewnętrznych i ich saldo to w następnych latach Gmina Wijewo może wykazywać dalszy wzrost liczby mieszkańców. Według informacji z Banku Danych Lokalnych gęstość zaludnienia w Gminie w 2017 roku wynosiła 62 osoby na kilometr kwadratowy.



Wykres 1 Gęstość zaludnienia w Gminie na 1 km²
 Źródło: Bank Danych Lokalnych dostęp 4 września 2018 r.

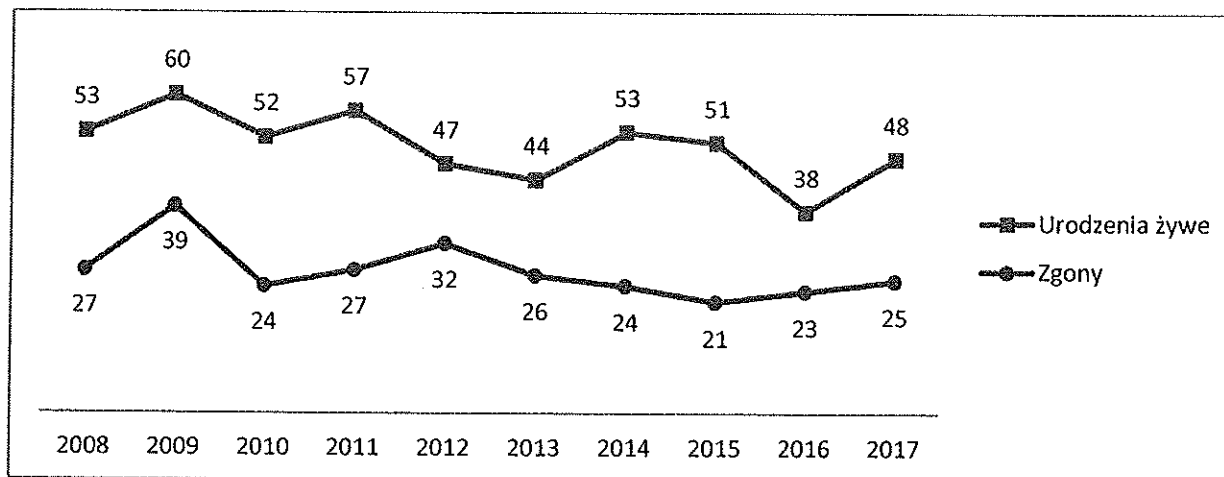
Na wykresie 2 doskonale widać, że w ostatnich latach w Gminie przeważnie utrzymuje się ujemne saldo migracji.



Wykres 2 Migracje mieszkańców Gminy Wijewo w latach 2008-2017
 źródło: Bank Danych Lokalnych, dostęp 4 września 2018 r.

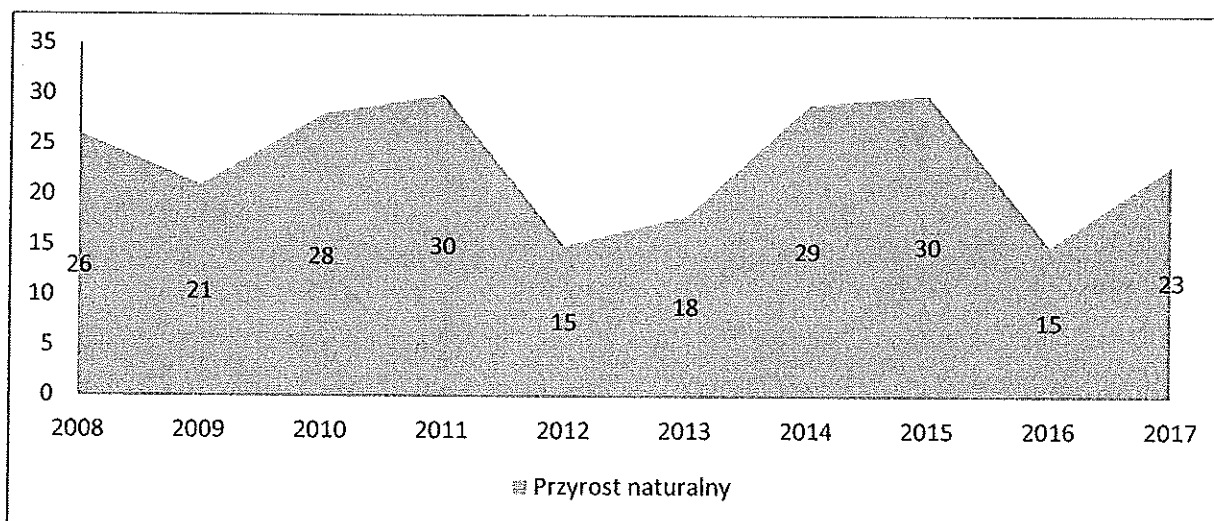
Prezentowane dane niestety nie oddają całego rozmiaru zjawiska, ponieważ dotyczą wyłącznie osób, które zgłosiły się do urzędu i dopełniły formalności związanych z procedurą – najpierw – wymeldowania się z dotychczasowego miejsca pobytu, a później – zameldowania w nowym. Stąd to zjawisko jest w pełni trudne do oszacowania.

Struktura ludności według wieku jest bardzo nierównomierna z uwagi na kolejne niższe i wyższe demograficzne. W ostatnich latach można zauważyć, że liczba zgonów i urodzeń utrzymuje się na podobnym poziomie (z niewielkimi wahaniami), niemniej z ciągłą przewagą urodzeń.



Wykres 3 Urodzenia i zgony w Gminie w latach 2008-2017
 Źródło: Bank Danych Lokalnych, dostęp 4 września 2018 r.

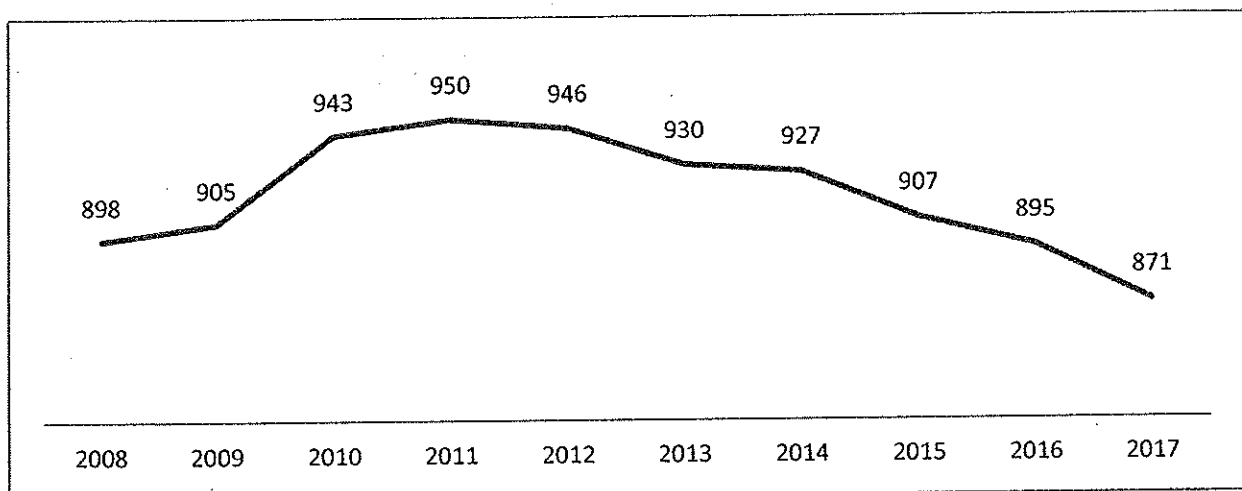
Przyrost naturalny w Gminie Wijewo wynosił 23 i utrzymuje wartość dodatnią w całym okresie badanego 10-lecia.



Wykres 4 Przyrost naturalny w Gminie Wijewo w latach 2008-2017
 źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd 4 września 2018 r.

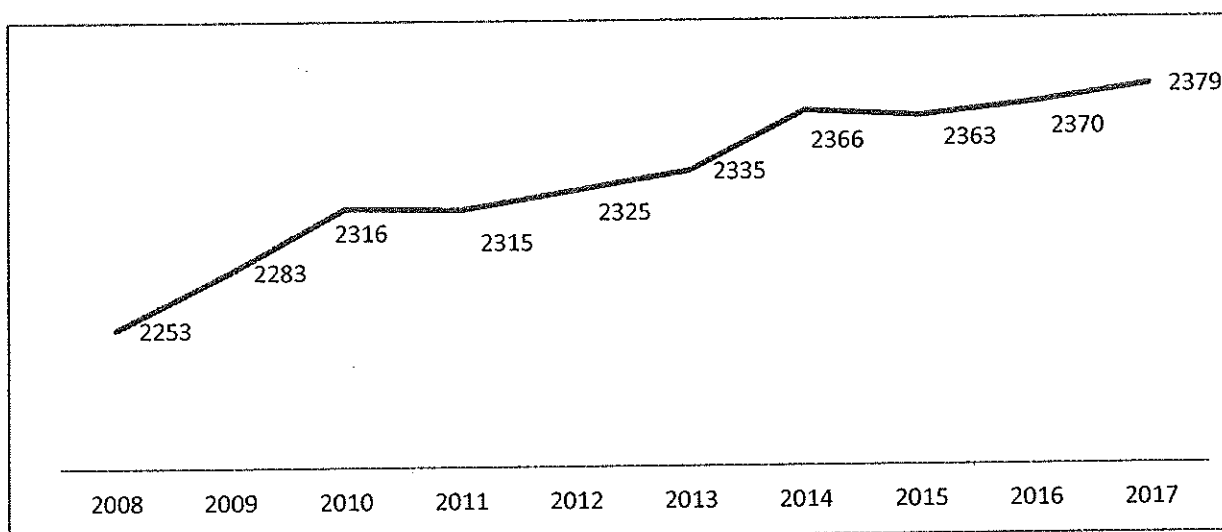
Dane te prezentują się niezwykle korzystnie w porównaniu do całego kraju (-5.752)

W ostatnich dziesięciu latach liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym systematycznie maleje. Liczba osób w wieku produkcyjnym rośnie, natomiast liczba ludności w wieku poprodukcyjnym powoli, acz systematycznie wzrasta. Te informacje świadczą o tym, że prognozy demograficzne, mimo dodatniego przyrostu naturalnego, dla Gminy wyglądają mało korzystnie. Jest to sytuacja zbieżna z sytuacją całej Polski. Z pewnością powyższe tendencje będą wymagały uwzględnienia wzrostu liczby osób w wieku senioralnym i odpowiedniego przystosowania usług społecznych do ich potrzeb.



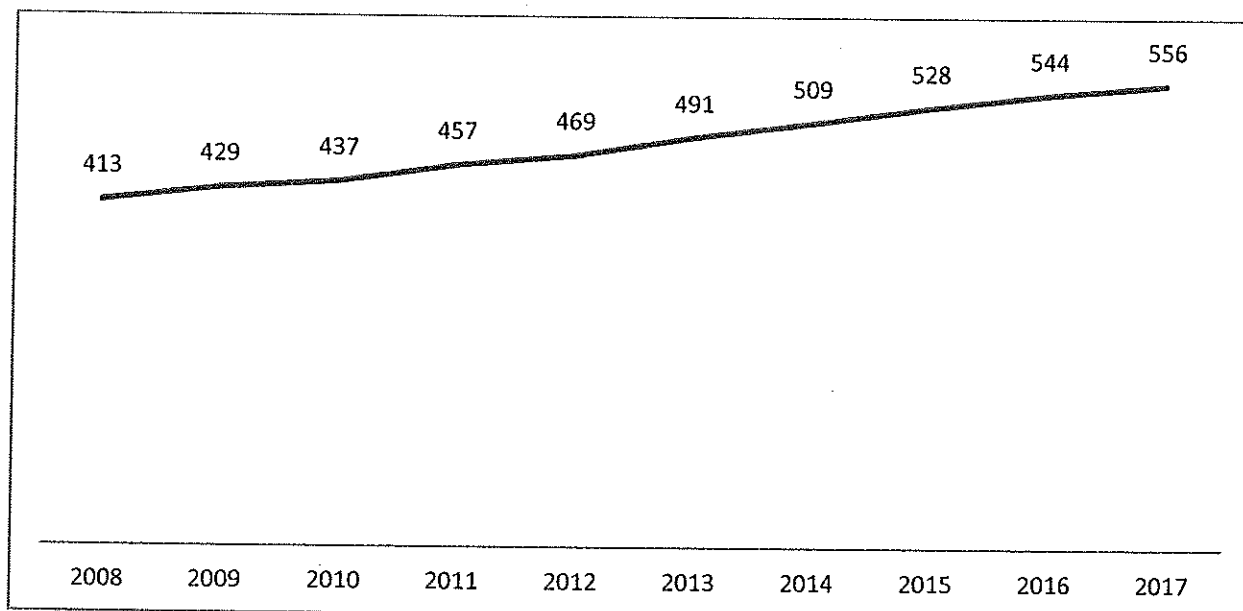
Wykres 5 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Wijewo w latach 2008-2017
 źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd 4 września 2018 r.

Pomiędzy rokiem 2008 a 2017 liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym spadła w Gminie o 27 osób czyli o 3,26 %, przy czym roku 2011 notowano przyrosty. Jest to zbieżne z przyrostem naturalnym.



Wykres 6 Liczba osób w wieku produkcyjnym w Gminie Wijewo w latach 2008-2017
 źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd 4 września 2018 r.

Liczba ludności w Gminie w wieku produkcyjnym, w latach 2008-2017 systematycznie rosła (126 osób czyli o 5,59%). Jest to tendencja bardzo korzystna, wynikająca z dodatniego przyrostu naturalnego.



Wykres 7 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w Gminie Wijewo w latach 2008-2017
 źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd 4 września 2018 r.

Powyższy wykres ilustruje wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Od 2008 roku grupa ta zwiększyła się o 143 osób. Oznacza to przyrost o 34,6%.

3.2.2 PROGNOZA ZMIAN

Gmina Wijewo wyróżnia się dodatnim przyrostem naturalnym i, co z tym się łączy nienajgorszą strukturą ludności w stosunku do średnich krajowych. Niemniej notuje się odpływ ludności, co spowodowane jest najprawdopodobniej poszukiwaniem pracy i bliskością rozwijających się obszarów metropolitalnych.

Należy spodziewać się dalszych korzystnych zjawisk powodujących przyrost ludności, niemniej należy prowadzić dalsze działania o charakterze prorodzinnym. Natomiast należy spodziewać się kontynuacji trendu związanego z przyrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym. To oznacza konieczność inwestycji w infrastrukturę oraz usługi przeznaczone dla osób w starszym wieku. Jest to również zapowiedź rozwoju rynku produktów i usług skierowanych do osób starszych, jako docelowej grupy konsumenckiej. W przyszłości należy spodziewać się również skutków finansowych wynikających z prognozowanych zmian liczby ludności.

3.3 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

3.3.1 EDUKACJA

3.3.1.1 STAN AKTUALNY

Gmina jako jednostka samorządu terytorialnego odpowiada za utrzymanie i rozwój bazy materialnej szkół i placówek oświatowych. Odpowiedzialność ta dotyczy wymiaru ekonomicznego oraz rozciąga się również na sferę zobowiązań wobec społeczności Gminy w zakresie tworzenia systemu edukacyjnego. System ten ma na celu stworzenia dla młodzieży szans osobistego rozwoju, a w odniesieniu do środowiska zapewnienie awansu cywilizacyjnego. Gmina Wijewo dąży do tworzenia takich warunków funkcjonowania szkół i placówek oświatowo-wychowawczych, które zapewniają powszechność, celowość oraz wysoką jakość systemu edukacyjnego. Aktualnie funkcjonująca sieć szkół zapewnia właściwe warunki do realizacji zadań oświatowych w Gminie. Obiekty oświatowe, ich wyposażenie (pracownie komputerowe, sale gimnastyczne), a także odpowiednie kwalifikacje nauczycieli są przedmiotem dokładnej analizy władz. Z przeprowadzonej analizy wynika, że podejmowane są działania wychowawcze, ukierunkowane na kształtowanie pożądanych społecznie postaw i właściwy rozwój osobowości młodego pokolenia. Strategia rozwoju systemu edukacji oparta została na próbie budowania ładu w środowisku lokalnym poprzez dialog rodziców, nauczycieli i władz Gminy, podejmowanie prawidłowych decyzji dotyczących bazy materialnej, służącej kształceniu, opiece i wychowaniu oraz racjonalnego wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

Samorządowe placówki oświatowe znajdujące się na terenie Gminy Wijewo:

- Szkoła Podstawowa w Wijewie;
- Szkoła Podstawowa w Brennie (od 1.09.2018);
- Branżowa Szkoła I stopnia im. Powstańców Wielkopolskich w Brennie, w jej skład wchodzi (stan na wrzesień 2018 r.):
 - Gimnazjum (wygaszane, klasa III),
 - Zasadnicza Szkoła Zawodowa (ustawowo przekształcona, klasa III),
 - Branżowa Szkoła I stopnia (klasa I i II);
- Samorządowe Przedszkole w Wijewie.

W Gminie Wijewo nie znajduje się żaden publiczny żłobek.

Tabela 2 LICZBA UCZNIÓW W GMINIE WIJEWO W LATACH 2008-2016

	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017
SZKOŁA PODSTAWOWA	318	307	288	261	261	253	302	338	303
GIMNAZJUM	159	160	165	172	165	147	146	131	120
ZSZ	78	71	69	64	64	73	75	71	62
SUMA	555	538	522	497	490	473	523	540	485

Źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd 4 września 2018 r.

Zgodnie z ustawą z 14 grudnia 2016 roku przepisy wprowadzające ustawę – Prawo Oświatowe z dniem 1 września 2017 roku, każda sześciolletnia szkoła podstawowa działająca na podstawie ustawy o systemie oświaty, z mocy ustawy przekształca się w 8-letnią szkołę podstawową, a gimnazja ulegają likwidacji z mocy ustawy poprzez wygaszanie. Podobnie Zasadnicze Szkoły Zawodowe ulegają przekształceniu w szkoły branżowe I stopnia. Ustawodawca dał organom prowadzącym gimnazja możliwość przekształcenia likwidowanego gimnazjum w nowy typ szkoły lub jego włączenie w strukturę innej szkoły.

Z opieki przedszkolnej w Gminie Wijewo w 2016 r. korzystało łącznie 69,4% dzieci. Dynamika zmian w ostatnich latach nie wykazuje gwałtownych zmian, niemniej nie wolno zapominać o zmianach w przepisach dotyczących wieku rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej.

Tabela 3 LICZBA DZIECI OBJĘTYCH WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM W PRZELICZENIU NA 1.000 DZIECI W GMINIE WIJEWO W LATACH 2008-2016

	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017
NA 1000 DZIECI W WIEKU 3-5 LAT	605	656	675	654	740	785	837	839	694

Źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd 4 września 2018 r.

3.3.1.2 PROGNOZA ZMIAN

Szkolnictwo publiczne w Gminie Wijewo jest dobrze rozwinięte dzięki istnieniu Szkoły Branżowej I Stopnia. To dobrze rokuje całości systemu, zwłaszcza z obserwowanym ogólnym wzrostem zainteresowania szkolnictwem zawodowym, choć w liczbach bezwzględnych liczba uczniów w ostatnich trzech latach uległa redukcji. Przewidywane zmiany w zakresie szkolnictwa:

- likwidacja gimnazjów i związane z tym wahania liczby uczniów szkół podstawowych;
- dostosowywanie oferty Szkoły Branżowej do zmian na rynku;
- niewielkie zwiększenie liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym;
- uruchomienie opieki nad dziećmi w żłobkach;
- ciągle podnoszenie jakości placówek edukacyjnych.

3.3.2 OPIEKA ZDROWOTNA

3.3.2.1 STAN AKTUALNY

W Gminie funkcjonują następujące jednostki opieki zdrowotnej:

- Ośrodek Zdrowia „SANATIO” w Wijewie;
- Zespół Pielęgniarek „OPIEKA” w Wijewie;

Opieka specjalistyczna i szpitalna dostępna jest w pobliskich ośrodkach: w Lesznie, Sławie, Wschowie i Wolsztynie.

3.3.2.2 PROGNOZA ZMIAN

Nie należy spodziewać się istotnych zmian w zakresie systemu opieki zdrowotnej na terenie Gminy, także ze względu na dużą niezależność systemu opieki zdrowotnej od decyzji władz Gminnych. Choć, jak wcześniej wspomniano należy oczekiwać rosnącego dostosowania oferty do potrzeb osób starszych.

3.4 GŁÓWNE PROBLEMY Z ZAKRESU POLITYKI SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna umożliwia przewyższanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin.

W ramach instytucji samorządowych zajmujących się problematyką społeczną działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wijewie.

Ośrodek realizuje zadania wynikające m.in. z ustawy o pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych jak również koordynuje rozwiązywanie różnorodnych problemów społecznych. Oferta GOPS skierowana jest do mieszkańców, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialno-bytowej i zdrowotnej. W wykonywaniu zadań Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi Gminy, innymi jednostkami organizacyjnymi Gminy, służbą zdrowia, policją, sądami, prokuraturą, kuratorami sądowymi i społecznymi, stowarzyszeniami i fundacjami oraz instytucjami zajmującymi się pomocą społeczną. Do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w szczególności należy:

- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych obowiązującymi ustawami i innymi aktami prawnymi świadczeń i dodatków pieniężnych i niepieniężnych;
- praca socjalna;
- prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb;
- działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- wspieranie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- przeciwdziałanie narkomanii;
- wspieranie działań związanych z przeciwdziałaniem bezrobociu;
- wspieranie integracji społecznej;
- współpraca z organizacjami pożytku publicznego.

Zaprezentowana powyżej lista wynika z podstaw prawnych działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Działania ulegają zmianom zgodnie ze zmianami ustawowymi. Tabele 4, 5 i 6 dotyczą skali działań związanych ze wsparciem rodzin w latach 2015-2017.

Tabela 4 LICZBA RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ W LATACH 2015-2017

ROK	2015	2016	2017
Ubóstwo	53	55	41
Bezdomność	-	-	-
Potrzeba ochrony macierzyństwa	14	10	9
Bezrobocie	20	18	11
Niepełnosprawność	32	30	28
Długotrwała lub ciężka choroba	29	32	34
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	36	37	34
Przemoc w rodzinie	1	-	-
Alkoholizm	4	5	7
Narkomania	-	-	-
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	1
Zdarzenie losowe	2	-	1
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	-	-	-

Źródło: GOPS Wijewo

Tabela 5 LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOĄ W LATACH 2015-2017

ROK	2015	2016	2017
Ubóstwo	232	222	170
Bezdomność	-	-	-
Potrzeba ochrony macierzyństwa	89	65	65
Bezrobocie	77	71	42
Niepełnosprawność	99	88	87
Długotrwała lub ciężka choroba	87	102	111
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	181	187	173
Przemoc w rodzinie	4	-	-
Alkoholizm	16	12	23
Narkomania	-	-	-
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	1
Zdarzenie losowe	17	-	4
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	-	-	-

Źródło: GOPS Włjewo

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania mogą być wypłacane dodatki mieszkaniowe.

Tabela 6 WYKAZ GOSPODARSTW DOMOWYCH I OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ SPOŁECZNEJ

ROK	2015	2016	2017
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	156	148	153
Osoby w gospodarstwie, które korzystają ze środowiskowej pomocy społecznej	489	470	468

Źródło: GOPS Włjewo

Z tabeli 6 wynika, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie nieznacznie maleje, proces przyspieszył po wprowadzeniu programu Rodzina 500+.

Korzystnie kształtują się zmiany dotyczące liczby wniosków o udzielenie pomocy, prezentuje ten fakt poniższa tabela 7:

Tabela 7 PODSTAWOWE LICZBY DOTYCZĄCE LICZEBNOŚCI PRACY SPOŁECZNEJ W LATACH 2015-2017

ROK	2015	2016	2017
Liczba wniosków o udzielenie pomocy	150	116	98
Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych	186	154	142
Liczba kontaktów socjalnych	-	-	-
Pomoc udzielona w formie pracy socjalnej	156	148	153

Źródło: GOPS Włjewo

Wzrost wydatków, spowodowany w głównej mierze wprowadzeniem Programu Wsparcia dla Rodziców (tzw. 500+) prezentuje tabela nr 8.

Tabela 8 WYDATKI NA POMOC SPOŁECZNĄ OGÓŁEM W LATACH 2015-2017

ROK	2015	2016	2017
Wydatki ogółem	1.766.199,00	4.988.681,00	6.270.023,00
W tym zasiłki stałe	16.072,00	21.208,00	26.040,00
W tym Program Wsparcia dla Rodziców (500+)	-	2.884.368,00	3.941.754,00
Liczba rodzin objętych „500+”	-	373	364

Źródło: GOPS Wijewo

Tabela 9 ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I LICZBA RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ

ROK	2015	2016	2017
Wielkość wydatków na świadczenia rodzinne	1.240.598,00	1.592.991,67	1.781.516,49
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia rodzinne	286	325	346

Źródło: GOPS Wijewo

Zarówno liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych jak i wydatki rosną co pokazują dane w tabeli 9.

Tabela 10 LICZBA ŚWIADCZEŃ PRZYZNANYCH W LATACH 2015-2017 (DANE CZĘŚCIOWE)

ROK	2015	2016	2017
Zasiłek rodzinny	5.326	6.157	6.605
Zasiłek pielęgnacyjny dla osób, które ukończyły 75 lat	0	0	1
Dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	342	528	638
Zasiłek dla opiekuna	90	55	48
Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka do 16 roku życia	286	285	318
Zasiłek pielęgnacyjny	1.185	1.258	1.287
Świadczenie pielęgnacyjne	146	175	204
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	38	41	45

Źródło: GOPS Wijewo

Gmina Wijewo nie dysponuje własnym Domem Pomocy Społecznej. Od 2013 r. Gmina opłaca pobyt jednej podopiecznej w DPS. W związku z tym poniesiono następujące wydatki:

W 2015 r. – 26.640,00;

2016 r. – 27,378,00;

2017 r. – 28.279,00.

Szczególnym świadczeniem jest fundusz alimentacyjny . Informacje prezentowane są w tabeli 11. Jak widać świadczenia te utrzymują się ilościowo na stałym poziomie.

Tabela 11 ŚRODKI NA FUNDUSZ ALIMENTACYJNY I LICZBA RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ

ROK	2015	2016	2017
Liczba rodzin	13	12	13
Liczba świadczeniobiorców	23	22	22

Źródło: GOPS Wijewo

3.4.1 PROBLEMY NA RYNKU PRACY

Bezrobocie czyli zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów stale towarzyszy gospodarce. Należy dodać, że poziom bezrobocia odnotowany w statystykach instytucji rynku pracy może być różny od rzeczywistej liczby informującej o osobach pozostających bez pracy.

Tabela 12 BEZROBOCIE NA TERENIE GMINY WIJEWO W LATACH 2015-2018

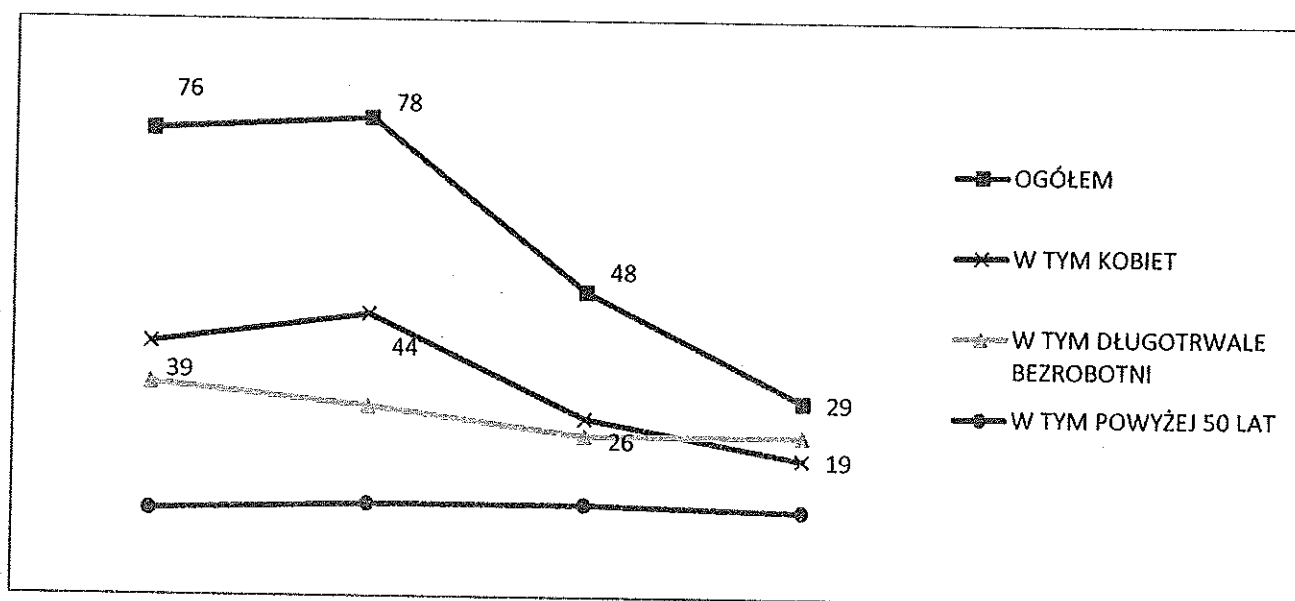
BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI	LICZBA OSÓB			
	31.12.2015 r.	31.12.2016 r.	31.12.2017 r.	30.06.2018 r.
OGÓŁEM	76	78	48	29
W TYM KOBIET	39	44	26	19
W TYM DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI	32	28	23	23
W TYM POWYŻEJ 50 LAT	10	11	11	10

Źródło: Bank Danych Lokalnych dostęp 18 września 2018 r.

Na rynku pracy duże znaczenie mają kwalifikacje zawodowe i wykształcenie przyszłych pracowników. Umiejętności zawodowe oraz czynniki osobowościowe są głównym kryterium stosowanym przy rekrutacji. W trudnej sytuacji znajdują się również osoby po 50 roku życia, im najtrudniej jest znaleźć zatrudnienie, przebranżowić się. Osoby te są mniej elastyczne na rynku pracy, a jednocześnie mniej odważne od osób młodych. Trudniej jest im podejmować nowe wyzwania. Bezrobocie w Polsce w ostatnich latach maleje i pozostaje na rekordowo niskim poziomie. W grudniu 2017 r. wynosiło ono 6,6 proc. - szacuje Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS), powołując się na dane z urzędów pracy. Bez pracy pozostawało na koniec grudnia 2017 r. 1,08 mln osób - o 15,4 tys. osób więcej niż miesiąc wcześniej. W analogicznym okresie 2016 roku (grudzień - listopad) odnotowano wzrost liczby bezrobotnych o 21,5 tys. osób (o 1,6 proc.). W całym 2017 roku liczba bezrobotnych spadła o 252,1 tys. osób, tj. o 18,9 proc., podczas gdy w 2016 roku liczba bezrobotnych spadła o 228,2 tys. osób, tj. o 14,6 proc. Zatem tempo spadku liczby bezrobotnych w 2017 roku było silniejsze⁴. Ministerstwo zwróciło uwagę, że utrzymujący się wzrost gospodarczy wpłynął na wzrost liczby ofert pracy w skali roku. W całym 2017 roku pracodawcy w Polsce zgłosili do urzędów pracy 1 mln 692,9 tys. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, tj. o 198 tys. (o 13,2 proc.) więcej niż w 2016 roku (1 mln 494,9 tys.). Ten trend ma wyraźne odzwierciedlenie na terenie Gminy Wijewo, tu również zauważalny jest wyraźny spadek liczby

⁴ Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS), wgląd 4.05.2018 r.

bezrobotnych zarejestrowanych. Natomiast spadek nie dotyczy długotrwale bezrobotnych oraz osób po 50-tym roku życia. Tu zauważalna jest stagnacja.



Wykres 8 Zmiana liczby zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Wijewo w latach 2015-2018

3.4.2 BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność, bezdomny to terminy używane przez nas powszechnie. Są one obciążone skojarzeniami emocjonalnymi i wartościującymi. Zjawisko bezdomności jest złożone i wielopostaciowe. Ustawa o pomocy społecznej za osobę bezdomną uznaje osobę „niezamieszkałą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie Gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkałą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.

Na terenie Gminy Wijewo nie notowano w badanym okresie osób bezdomnych.

3.4.3 SYTUACJA DZIECI

Wraz z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2012 roku Ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej samorządy gminne zostały zobligowane do prowadzenia monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

10 proc. polskich dzieci żyje w skrajnym ubóstwie – wynika z danych UNICEF-u. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami i trudnościami, takimi jak: uzależnienie od alkoholu, narkotyków, przemoc domowa, ubóstwo, bezrobocie, niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Wszystko to prowadzi często do zjawiska „sieroctwa społecznego”, które związane jest ze stanem pozbawienia dzieci, trwale lub przejściowo, szans wychowywania się we własnej rodzinie, ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo – wychowawczych. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek zatrudniania asystentów rodziny od 1 stycznia 2015 r. Asystentura rodziny polega na zindywidualizowanej pracy w rodzinie, z rodziną, dla rodziny (na jej rzecz), przy dominowaniu pracy z rodziną. Cechami charakterystycznymi asystowania jest indywidualizacja pracy wynikająca z małej liczby odbiorców, dostosowanie do określonych grup beneficjentów i ich realnych potrzeb, dawanie możliwości skierowania do nich dedykowanego wsparcia.

Tabela 13 prezentuje dane dotyczące wsparcia dzieci i rodzin w Gminie Wijewo.

Tabela 13 WSPIERANIE RODZINY W LATACH 2015-2017

	2015	2016	2017
Liczba zatrudnionych asystentów	1	1	1
Liczba rodzin objętych opieką asystenta	5	6	6
Liczba rodzin zastępczych	2	4	4
Liczba utworzonych rodzin zastępczych	0	2	0
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	2	5	5
Liczba dzieci, które opuściły rodziny zastępcze	1	1	2
Liczba dzieci, które wróciły do rodzin naturalnych	1	1	0
Liczba dzieci umieszczonych w innej rodzinie zastępczej	0	0	2

Źródło: GOPS Wijewo

3.4.4 UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Dynamika rozwoju patologii społecznej jest duża, podobnie jak długość występowania oraz nasilenia szkodliwego funkcjonowania. W przypadku długich i intensywnych okresów toksycznych działań, inicjatywy te zaczynają przybierać określone formy patologiczne:

- Alkoholizm – jest zjawiskiem ciągle zajmującym wysoką pozycję w rankingu najczęściej występujących w Polsce przejawów patologii. Problemy alkoholowe w dużej mierze są wynikiem bardzo łatwego dostępu do napojów wysokoprocentowych w Polsce. Statystyki wskazują na przerażające tempo obniżania wieku inicjacji alkoholowej oraz wzrost spożycia przez osoby nieletnie. Osoby młode są szczególnie narażone

na uzależnienie. Problem alkoholowy dotyczy także osób w starszym wieku, zarówno z rodzin ubogich, jak i zamożnych. Często powodem może być rozczarowanie życiem, depresja, zbyt duża odpowiedzialność. Warto też zwrócić uwagę na istotny fakt, że dzieci uczą się poprzez naśladowanie. W związku z tym, jeżeli w domu ucztuje się przy stole suto zakrapianym alkoholem lub też problemy rozwiązuje się ucieczką w alkohol, to dzieci z tych rodzin są w większym stopniu predestynowane do odziedziczenia problemów alkoholowych.

- Narkomania – jest kolejnym przejawem patologii, bazującym na uzależnieniu. Narkomania, podobnie jak alkoholizm, może mieć bardzo niewinne początki. Zaczyna się od narkotyków miękkich, a kończy na najcięższym kalibrze w postaci kokainy. Jest to szczególnie groźne i wyniszczające uzależnienie. Środki narkotyzujące są w Polsce nielegalne, więc kwestia powszechności dostępu powinna być główną przeszkodą i ograniczyć grono narkomanów. Tymczasem ten fakt nie tylko nie stanowi żadnej przeszkody, ale stwarza dodatkowe zagrożenie. Laboranci policyjni, specjalizujący się w dziedzinie środków odurzających, twierdzą, że „lewe” narkotyki mogą stanowić większe zagrożenie dla zdrowia i życia zażywających niż narkotyki „czyste”. Często bowiem, aby zwiększyć zyski dealerzy dzielą swoje zapasy na mniejsze części dosypując do nich nieznanymi i szkodliwymi substancjami. Narkomania w rodzinie doprowadzić może do rozpadu więzi rodzinnych, rozpadu rodziny, a w najgorszym przypadku do śmierci jednego z członków rodziny.
- Przemoc w rodzinie – stanowi w dalszym ciągu poważny problem, dane statystyczne dla całego kraju pokazują zatrważające informacje:
 - Około 250 dzieci na każde 100 tysięcy jest maltretowane,
 - Około 60% rodziców stosuje wobec swoich dzieci kary cielesne,
 - Około 33% rodziców dotkliwie pobiło swoje dziecko przed ukończeniem przez nie 6 roku życia.

Należy pamiętać, że przemoc w rodzinie może mieć także wymiar psychiczny. Najczęściej oprawcami są dawne ofiary przemocy, które wyniosły takie „nauki” z własnego doświadczenia. Proceder przemocy fizycznej czy psychicznej nie jest jednokierunkowy. Ostatnie badania wydobyły na światło dzienne zjawisko gwałtu małżeńskiego. Zmuszanie jednego z małżonków do kontaktu seksualnego często było zatajane przez ofiary bądź ignorowane przez władze.

Przemoc w związku małżeńskim może sprowadzać się do form fizycznych (bicia, gwałtu, lekkich i poważnych uszkodzeń ciała) i psychicznych (poniżanie, groźby, zakazy).⁵

Problemy wynikające z picia alkoholu i zażywania narkotyków stanowią obecnie jedną z najpoważniejszych kwestii społecznych. Ilość osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych jest trudna do ustalenia. Można się oprzeć o dane szacunkowe ustalone dla populacji przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które prezentuje tabela 14.

Tabela 14 POPULACJE OSÓB, U KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ RÓŻNE KATEGORIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

POPULACJE OSÓB, U KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ RÓŻNE KATEGORIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH		W POLSCE	W MIEŚCIE 100 TYS. MIESZK.	W MIEŚCIE 25 TYS. MIESZK.	W GMINIE 10 TYS. MIESZK.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys. osób	ok. 2000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln. osób	ok. 4000 osób	ok. 1000 osób	ok. 400 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln. osób	ok. 4000 osób	ok. 1000 osób	ok. 400 osób
Osoby pijące szkodliwie	5%-7% populacji	2 mln. – 2,5 mln. osób	5000-7000 osób	1250-1750 osób	500-700 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	ok. 2 mln osób	ok. 5.300 osób	ok. 1330 osób	ok. 530 osób

Źródło: Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Na terenie Gminy Wijewo działa Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zakres działalności komisji przedstawia się następująco:

Komisja inicjuje działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, które w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniami,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i/lub narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na

⁵ <http://wrodzinie.info.pl/przejawy-patologii/13-skutki-patologii-w-rodzinie>

rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,

4) wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii,

5) podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów dotyczących zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych, zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,

6) wspomaganie działań zapobiegających i naprawczych wobec osób dotkniętych przemocą domową,

7) podejmowanie interwencji wobec sprawców przemocy w rodzinie.

OGÓLNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- Zmniejszenie spożywanego alkoholu przez młodzież,
- Zmniejszenie ilości nowych przypadków uzależnienia,
- Zmniejszenie śmiertelności i degradacji psychofizycznej osób uzależnionych,
- Rozpoczęcie profesjonalnej terapii uzależnień i innych usług leczniczych na terenie naszej Gminy,
- Zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia i zaburzeń życia rodzinnego,
- Zmniejszenie udziału nietrzeźwości wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego,
- Zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym,
- Promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu.

Tabela 15 ŚRODKI FINANSOWE PRZEZNACZONE NA PROFILAKTYKĘ I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ (W ZŁ, DZIAŁ 851 BUDŻETU GMINY)

ROK	WIELKOŚĆ WYDATKÓW		
	NA PROFILAKTYKĘ I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	NA PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII	NA PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE
2015	50.562,00	-	867,05
2016	59.784,00	-	455,59
2017	52.873,00	901,00	226,71

Źródło: GOPS Wijewo

W wielu rodzinach mamy do czynienia ze zjawiskiem ukrytej przemocy. Niezbędne jest przeprowadzenie działań mających na celu poprawę stanu świadomości społecznej wobec zjawiska przemocy, budowanie spójnego systemu pomocy ofiarom przemocy, szkolenie osób zajmujących się pomaganiem, przygotowywanie materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz prowadzenie edukacji publicznej na temat przemocy w rodzinie i środowisku wobec dzieci, młodzieży i sposobów jej przeciwdziałania. Jednym z takich działań jest procedura „Niebieskiej Karty”. Niebieskie Karty to instytucjonalne narzędzie służące do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (z dnia 10 czerwca 2010 r. Dz.U. Nr 125 poz. 842), która weszła w życie w sierpniu ubiegłego roku, definiuje tą procedurę następująco: procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Zapisy tej nowelizacji wskazują na Radę Ministrów, jako organ, który określa kształt procedury oraz opracowuje wzory formularzy wykorzystywanych podczas jej realizacji. Jeżeli osobą doznającą przemocy jest dziecko, to czynności w ramach procedury "Niebieskiej Karty" przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. W sytuacji gdy to rodzice, opiekun prawny lub faktyczny są podejrzani o stosowanie przemocy wobec dziecka, te czynności przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej (w rozumieniu art. 115 § 11 kk) czyli np. dziadków, pradiadków oraz rodzeństwa (w miarę możliwości również w obecności psychologa). Obecność psychologa nie jest warunkiem niezbędnym w sytuacji, gdyż często zdarza się, że takiej osoby nie ma w zasobach kadrowych danej placówki czy miejscowości. Zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego. O zakończeniu procedury powiadamia się podmioty uczestniczące w procedurze po jej zakończeniu.

TABELA 16 „NIEBIESKIE KARTY” ZAŁOŻONE W GMINIE WIJEWO W LATACH 2015-2017

ROK	NIEBIESKIE KARTY		
	LICZBA RODZIN OBJĘTYCH PROCEDURĄ NIEBIESKIE KARTY	LICZBA RODZIN WOBEC KTÓRYCH WSZCZĘTO PROCEDURĘ NK	LICZBA ZAKOŃCZONYCH PROCEDUR NK
2015	9	9	7
2016	8	3	7
2017	3	2	3

Źródło: GOPS Wijewo

3.4.5 SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Jednocześnie jest ona również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. Niepełnosprawność to jedna z głównych kwestii społecznych, która utrudnia funkcjonowanie coraz większej liczbie ludności. Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem w Polsce na koniec marca 2011 r. wynosiła około 4,7 mln. Tym samym liczba osób niepełnosprawnych stanowiła 12,2% ludności kraju. Udział mężczyzn wśród osób niepełnosprawnych wynosił 46,1% wobec 53,9% dla kobiet. Najczęstszą przyczynę niepełnosprawności stanowią schorzenia układu krążenia, narządów ruchu oraz schorzenia neurologiczne. Relatywnie niższy udział procentowy osób z uszkodzeniami narządu wzroku i słuchu, z chorobą psychiczną i upośledzeniem umysłowym w zbiorowości osób niepełnosprawnych dotyczy jednak tysięcy osób o obniżonej sprawności w codziennym funkcjonowaniu, a zatem i wymagających szczególnego podejścia w edukacji, na rynku pracy i w życiu codziennym⁶.

Utrudnienia wynikające z barier takich jak brak możliwości dojazdu, brak rozbudowanej oferty zawodowej przystosowanej do możliwości osób niepełnosprawnych lub nadopiekuńczość ze strony opiekunów sprawia, że osoby niepełnosprawne uważają, iż społeczeństwo słabo się nimi interesuje.

Rehabilitacja społeczna powinna doprowadzić osobę niepełnosprawną do samoakceptacji, czyli odnalezienia własnej tożsamości w aktualnych warunkach życia. Rehabilitacja społeczna nie jest możliwa bez współdziałania służb, tworzących system zabezpieczeń i likwidujących bariery utrudniające egzystencję osobom niepełnosprawnym. Skuteczność rehabilitacji społecznej zależy także od pomocy organizacji i instytucji działających na rzecz włączania osób niepełnosprawnych w życie kulturalne, rozrywkę, sport i rekreację.

Orzekanie o niepełnosprawności nie jest zadaniem GOPS, należy do powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności w Lesznie – jako pierwszej instancji i wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności – jako drugiej instancji.

⁶ <http://www.niepelnosprawni.gov.pl/niepelnosprawnosc-w-liczbach-/dane-demograficzne/>, dostęp 25.04.2018 r.

3.4.6 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym również zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, reguluje ustawa o samorządzie gminnym, która traktuje powyższe jako zadania własne.

Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, jak np. Policja, Państwowa Straż Pożarna⁷, które w realizacji swoich zadań wspierane są przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

W 2017 roku w Gminie Wijewo stwierdzono szacunkowo 35 przestępstw. Oznacza to, że na każdym 1000 mieszkańców odnotowano 9,32 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa wielkopolskiego (16,50) oraz od średniej dla całej Polski (19,62). Wskaźnik wykrywalności w Gminie Wijewo wynosi 84,00% i jest większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Gminy Wijewo najwięcej stwierdzono przestępstw przeciwko mieniu - 3,59 (wykrywalność 63%) oraz o charakterze kryminalnym - 4,53 (wykrywalność 71%), przestępstw drogowych - 1,85 (100%), przestępstw o charakterze gospodarczym - 1,53 (88%) oraz przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu - 0,11 (100%)⁸.

3.5 PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Na potrzeby opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Wijewo przeprowadzono badanie społeczne. Dla pozyskania wyników reprezentujących całe środowisko gminne respondentami byli mieszkańcy całej Gminy. Badanie przeprowadzono we wrześniu 2018 roku. Na prośbę o przeprowadzenie badania odpowiedziały pozytywnie 62 osoby dorosłe oraz 209 uczniów. Wzory użytych ankiet zamieszczono w załącznikach I i II. Ze względu na metodę badawczą i wielkość próby wyniki badania prezentujemy w postaci opisowej.

⁷ Na terenie Gminy nie ma jednostki PSP.

⁸ Źródło: http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Wijewo, dostęp 24.09.2018 r.

WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO DZIECI I MŁODZIEŻY

Poniżej przedstawiono zostały wyniki badań przeprowadzonych wśród dzieci i młodzieży.

Tabela 17 – PŁEĆ

ODPOWIEDŹ	LICZBA
Kobieta	105
Mężczyzna	104

Źródło: Analiza Remedis SA

Ankietę wypełniło 209 respondentów. Wśród nich było 105 dziewcząt i 104 chłopców.

Tabela 18 – WIEK

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
10 - 11	35,41%	74
12 - 13	19,62%	41
13 - 14	28,23%	59
15 - 16	16,75%	35
Powyżej 16	0,00%	0

Źródło: Analiza Remedis SA

Podział ze względu na szkołę przedstawia Tabela nr 19. Większość przebadanych osób to uczniowie szkół podstawowych.

Tabela 19 – SZKOŁA

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Podstawowa	81,34%	170
Gimnazjum	17,70%	37
Liceum	0,48%	1
Szkoła zawodowa	0,48%	1

Źródło: Analiza Remedis SA

Tabela 20 – W JAKIM WIEKU PO RAZ PIERWSZY ZDARZYŁO CI SIĘ SPRÓBOWAĆ ALKOHOŁU?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Nigdy nie piłam/piłem alkoholu	59,33%	124
Mniej niż 10 lat	11,00%	23
10 - 13 lat	18,66%	39
14 - 16 lat	10,05%	21
Powyżej 16 lat	0,96%	2

Źródło: Analiza Remedis SA

59,33% badanych uczniów-respondentów nie piła nigdy alkoholu. Przyjmując odpowiedzi respondentów za wiarygodne zaskakująco wysoki jest udział osób przyznających się do prób spożywania alkoholu w wieku niższym niż 10 lat – 11,00% badanych. Psychologowie i lekarze apelują, że nawet niewielkie ilości alkoholu, niegroźne dla dorosłych osób, mogą uszkadzać procesy rozwojowe wśród dzieci i młodzieży. Oprócz zagrożeń typowo społecznych, spożywanie alkoholu wywiera negatywny skutek na rozwijający się mózg, wątrobę i gospodarkę hormonalną. Efektem jest upośledzenie pamięci i zdolności uczenia się, a także

podniesienie enzymów wątrobowych i problem z odpowiednim rozwinięciem się organów wewnętrznych, głównie rozrodczych. Duża ilość alkoholu we krwi powoduje uczucie lęku, krańcowo wywołuje stan delirium tremens, powodujący niezwykle doznania. Oszołomienie alkoholem sprawia, że informacje, które nastolatek otrzymuje o sobie, czy o świecie są zniekształcone albo fałszywe. Budowanie przyszłości i poznawanie siebie w oparciu o tę zniekształconą wiedzę spowoduje utratę poczucia autentyczności życia.

Tabela 21 – CZY WIESZ CO TO SĄ DOSY?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Pochodne LSD	21,05%	44
Alkohol niskoprocentowy	11,48%	24
Pliki dźwiękowe symulujące doznania narkotyczne	27,75%	58
Nazwa potoczna na papierosy	16,27%	34
System operacyjny	23,44%	49

Źródło: Analiza Remedis SA

Tylko 58 osób na 209 badanych wiedziało co to są DOSY. "E-narkotyki", nazywane są inaczej dosami. To groźna nowość wśród uzależnień. Są to pliki w formacie mp3, które mają bardzo niską częstotliwość - najczęściej 1000-1500 Hz. Nie jest to muzyka, przypomina raczej szumy, buczenie i piski. Do każdego pliku dołączona jest instrukcja użycia tak, by działanie dosów przypominało działanie tradycyjnych narkotyków. By korzystać z dosów potrzebne są słuchawki stereo - wszystko dlatego, że w każdej z nich odtwarzany jest dźwięk o innej częstotliwości. E-narkotyki rozprawdane są w internecie. Ich dystrybucja przypomina tradycyjną. Osoba chcąc spróbować, musi skontaktować się z e-dilerem, który prześle bezpłatną próbkę. E-narkotyki działają jak haszysz lub LSD, powodują halucynacje i omamy. Biały szum wygenerowany komputerowo i dwie proste fale o różnych częstotliwościach, aby do jednego ucha trafiała fala o innej liczbie drgań niż do drugiego. Falowania dźwięku, buczenia podawane są w bardzo niskiej i zmiennej częstotliwości. Za pomocą dźwięków w odmienne stany świadomości wprowadzają się głównie licealiści i gimnazjaliści. Ceny zależne są od wielkości pliku. Uzależnienie zazwyczaj nie pojawia się wraz z pierwszą dawką, lecz rozwija się stopniowo.

Tabela 22 – JAKA JEST SYTUACJA ZAWODOWA TWOICH RODZICÓW?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Oboje rodzice pracują	60,29%	126
Oboje rodziców bezrobotni	0,48%	1
Jeden rodzic pracuje, jeden bezrobotny	7,66%	16
Jeden rodzic pracuje (rodzina niepełna)	3,35%	7
Jeden rodzic bezrobotny (rodzina niepełna)	0,48%	1
Jeden rodzic pracuje, drugi zajmuje się domem	27,75%	58

Źródło: Analiza Remedis SA

Tabela 22 przedstawia sytuacje zawodową rodziców. Dobrze zorganizowane warunki pracy domowej wywierają znaczny wpływ na przykład na wyniki dziecka w szkole. W Gminie Wijewo zdecydowana większość rodzin respondentów ma charakter pełny, z obojgiem rodziców pracujących, bądź jednym zajmującym się domem.

Tabela 23 – OCEŃ SWOJE RELACJE Z RODZICAMI?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Nie rozumieją mnie	5,74%	12
Nie mają dla mnie czasu	2,39%	5
Często się kłócimy	5,74%	12
Dużo rozmawiamy ze sobą	55,50%	116
Są dla mnie autorytetem	12,92%	27
Trudne, ale się dogadujemy	17,70%	37

Źródło: Analiza Remedis SA

Badani zdecydowanie stwierdzili, że ich relacje z rodzicami są dobre. 55,50% respondentów dużo rozmawia z rodzicami. Dla 12,92% ankietowanych rodzice są autorytetem, 17,70% ankietowanych jest zdania, że relację z rodzicami nie należą do najlepszych, pojawiają się problemy, ale na bieżąco są rozwiązywane. Wyniki są korzystne. Relacje w rodzinie powinny być oparte na wzajemnym porozumieniu, szacunku, zaufaniu i lojalności. Ważnym problemem rodziny jest niewątpliwie bunt i konflikt międzypokoleniowy. Jest to zjawisko bardzo powszechne, dosięga większość rodzin. Młodzi ludzie wkraczając w nowy etap swojego życia naturalnie buntują się przeciw wszystkim dotychczasowym normom i wartościom, a także nierzadko rodzicom. Chcą być niezależni. Dążą do zmiany swojego życia. Rodzicom jest ciężko to zaakceptować, zrozumieć i przystać na ten naturalny proces, który i tak musiał kiedyś nastąpić. Młodzi buntując się przed rodzicami niejednokrotnie prowadzą do kłótni. 5,74% respondentów potwierdza fakt częstych kłótni z rodzicami.

Psychologowie wyrażają współcześnie pogląd, że pierwsze lata życia (do około 6 roku) wywierają największy wpływ na dziecko, na jego dalszy rozwój i przyszłość, to w ich trakcie

kształtują się podstawy osobowości i charakteru. Dziecko obdarzone wielką miłością, z zaspokajanymi pragnieniami będzie również miało pozytywny stosunek do innych osób. Nie tylko matka odpowiada za wychowanie dziecka. Do niekorzystnych postaw rodzicielskich można zaliczyć również:

- Odrzucenie,
- Postawę nadmiernie ochraniającą,
- Postawę mentorską.

Rodzice powinni zatem pamiętać: żeby dziecko było szczęśliwe, musi być kochane i trzeba je wychowywać w domu, w którym panuje spokój. Trzeba mieć na uwadze to, że dziecko bardzo często naśladuje nas w życiu.

Tabela 24 – CZY ZNASZ KOGOŚ ZE SWOICH KOLEGÓW LUB KOLEŻANEK, KTÓRZY SĄ OFIARAMI PRZEMOCY W RODZINIE LUB PODEJRZEWASZ, ŻE MOGĄ BYĆ?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Tak	11,00%	23
Nie	63,64%	133
Trudno powiedzieć	25,36%	53

Źródło: Analiza Remedis SA

11,00% czyli 23 ankietowanych uczniów ze szkół zna osoby, które mogą być ofiarami przemocy w rodzinie. Negatywne skutki uszkodzenia przez sprawcę procesu rozwojowego dziecka zaobserwować można natychmiast (skutki krótkoterminowe) w postaci różnych objawów psychicznych i fizycznych takich jak: lęk, zaburzenia łaknienia i snu, zaburzenia związane z nastrojem (np. depresja i nadmierna potrzeba uczuć), nadmiernie akcentowane posłuszeństwo lub zamknięcie w sobie, agresywne zachowania (np. destrukcyjne napady furii), odizolowywanie się i unikanie (tworzenie sugestywnych fantazji obrazujących nierzeczywiste życie rodzinne), obgryzanie paznokci, niepokój, drżenie, jąkanie, problemy w szkole, myśli samobójcze itd.

Nie bądź obojętny wobec przemocy zwłaszcza w stosunku do dzieci, które same nie potrafią się bronić. Jeżeli jesteś ofiarą przemocy, bądź świadkiem zdarzenia, lub podejrzewasz, że ktoś może być bity czy dręczony psychicznie - ZAREAGUJ!

- zadzwoń pod bezpłatną Niebieską linię - Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie - telefon: 801 889 880.
- zadzwoń na Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka 0 800 12 12 12 (numer bezpłatny).

- Fundacja Dzieci Niczyje prowadzi Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży a także skrzynkę kontaktową - numer telefonu 116 111, możliwość napisania wiadomości - na stronie: www.116111.pl/napisz.
- Do dyspozycji wszystkich jest również numer 112, na który można dzwonić, żeby uzyskać pomoc w nagłych przypadkach.
- Więcej informacji o tym, jak reagować na przemoc dzieci można znaleźć na stronie kampanii prowadzonej przez Rzecznika Praw Dziecka - "Reaguj. Masz Prawo": www.jakreagowac.pl.

Tabela 25 – ZAZNACZ STWIERDZENIA, Z KTÓRYM SIĘ ZGADZASZ (PROSZĘ O WYBRANIE 1 ODPOWIEDZI)

ODPOWIEDZ	%	LICZBA
Przemoc w rodzinie to wstyd.	14,35%	30
Jeśli w domu ktoś kogoś bije, to znaczy że ta osoba sobie na to zasłużyła.	3,83%	8
Przemocy nie można ukrywać. Trzeba takie sytuacje zgłaszać dorosłym.	30,14%	63
Przemoc w rodzinie jest przestępstwem.	31,10%	65
Rodzice mogą bić swoje dzieci, mogą na nie krzyczeć.	1,44%	3
Sytuacje w domu najlepiej rozwiązuje się siłą	2,87%	6
Problemy w rodzinie powinny być rozwiązywane w domu	16,27%	34

Źródło: Analiza Remedis SA

W większości przypadków (63) ankietowanych uważają, że przemocy nie można ukrywać. Ponadto 65 osób wie, że jest to przestępstwo. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Przepis art. 33 Konstytucji wskazuje ponadto, że kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, zaś zgodnie z art. 72 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. Przemoc w rodzinie jest jednym z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodzin rozumianych jako instytucja, podlegająca ochronie i opiece państwa, jak i dla ich poszczególnych członków.⁹

Niepokojąca jest opinia młodych osób (34 ankietowanych) uważa, że "Problemy w rodzinie powinny być rozwiązywane w domu". Dom rodzinny powinien być miejscem, gdzie panuje

⁹ <http://www.poznan.uw.gov.pl/system/files/zalaczniki/krajowy-program-przeciwdzialania-przemocy-w-rodzinie-na-lata-2014-2020.pdf> z dnia 29.02.2016 r.

miłość i opieka, powinien być bezpieczny i ciepły. Przemoc upokarza, powoduje cierpienie, rodzi nienawiść i pragnienie zemsty. Uderzanie, popychanie, duszenie, grożenie, to zjawiska które najczęściej kojarzone są z przemocą szkolną. Należy rozróżnić przede wszystkim formy przemocy szkolnej¹⁰:

- Bezpośrednia przemoc fizyczna - bicie, kopanie, plucie popychanie, szarpanie, wymuszanie pieniędzy, zabieranie przedmiotów, niszczenie własności, przezywanie, wyśmiewanie,
- Bezpośrednia przemoc słowna i niewerbalna - dokuczanie, przezywanie, wyśmiewanie, wyszydzanie, obrażanie, ośmieszanie, grożenie, rozpowszechnianie plotek i oszczerstw (również poprzez sms-y i Internet), pokazywanie nieprzyzwoitych gestów,
- Pośrednie formy przemocy - namawianie innych do ataków fizycznych lub słownych, naznaczanie, wykluczanie i izolowanie z grupy.

Ofiary przemocy szkolnej bardzo rzadko mówią dorosłym o swoich problemach. Często mają doświadczenia bagatelizowania ich problemów przez dorosłych ("przezywają cię - nie zwracaj na to uwagi", "nie skarż").

Tabela 26 – CZY SŁYSZAŁEŚ/SŁYSZAŁAŚ O ZJAWISKU UZALEŻNIENIA OD INTERNETU?

ODPOWIEDZ	%	LICZBA
Tak	87,56%	183
Nie	12,44%	26

Źródło: Analiza Remedis SA

Do niedawna za najbardziej uzależniające uchodziły narkotyki i alkohol. Teraz do listy groźnych uzależnień dołączył Internet, który wciąga coraz więcej ludzi. Z Internetu regularnie korzysta 65% dorosłych Polaków, podczas gdy w 2006 roku ten wskaźnik był o połowę niższy i wynosił 31% – wynika z badania „Korzystanie z Internetu” przeprowadzonego przez CBOS. Psychologowie podkreślają, że przyczyn uzależnienia od Internetu jest naprawdę wiele. Bycie samotnym, anonimowość, dla zabicia czasu – to tylko ułamek z nich. Na pierwszym miejscu wskazują jednak stres, którego podłożem jest najczęściej pogoń za dobrami materialnymi. To łączy się z drugą przyczyną, jaką jest ucieczka od problemów. 183 młode osoby (87,56%) osoby spośród ankietowanej młodzieży Gminy Wijewo słyszało o zjawisku uzależnienia od Internetu.

¹⁰ <http://www.szkołabezprzemocy.pl/73,przemoc-w-szkole-z-dnia-11-kwietnia-2016-r>.

Tabela 27 – CZY POSIADASZ INTERNET W TELEFONIE KOMÓRKOWYM?

ODPOWIEDZ	%	LICZBA
Tak	88,04%	184
Nie	8,61%	18
Nie mam komórki	3,35%	7

Źródło: Analiza Remedis SA

Na 209 ankietowanych 18 osób nie posiada Internetu w telefonie komórkowym, a 7 osób w ogóle nie posiada tzw. komórki. Signum temporis.

Tabela 28 – Z JAKICH PORTALI KORZYTASZ NAJCZĘŚCIEJ?

ODPOWIEDZ	%	LICZBA
Portale społecznościowe (np. Facebook, Instagram, itp.)	65,07%	136
Portale randkowe	3,83%	8
Czat	20,57%	43
Poczta	9,57%	20
Wiadomości lokalne	3,35%	7
Wiadomości ze świata	11,96%	25
Wiadomości sportowe	8,61%	18
Korzystam tylko do celów naukowych	10,53%	22

Źródło: Analiza Remedis SA

Zatopienie się w kolorowej rzeczywistości internetowej stanowi rodzaj odskoczni od monotonii i szarości świata zewnętrznego. 65,07% czyli 136 ankietowanych korzysta z portali społecznościowych. Z jednej strony najbardziej podatna na uzależnienia od Internetu jest grupa nastolatków, którzy przeżywają okres buntu, „burzy i naporu”, którzy ze względu na zmiany hormonalne są chwiejni emocjonalnie i którzy poszukują swojego prawdziwego „Ja”, swojej tożsamości, ale z drugiej strony warto pomyśleć o komunikacji z młodzieżą poprzez ten nośnik informacji. Jednak nie można stworzyć uniwersalnego kanału dla młodzieży i dorosłych. Młodzież wymaga komunikacji dostosowanej do nich tempem, językiem, wzorami itp.

Uzależnienie, z angielska zwane IAD (Internet Adiction Disorder) – jest to sposób korzystania z Internetu, prowadzący do wyraźnych zaburzeń zachowania, przejawiających się jako trzy (lub więcej) spośród sklasyfikowanych objawów w okresie kolejnych 12 miesięcy. Objawy uzależnienia od Internetu są obserwowane zarówno wśród ludzi dorosłych, w pełni dojrzałych i ukształtowanych, jak też – dzieci i młodzieży w okresie dorastania. Szczególnie podatnymi na to zagrożenie są osoby w wieku 12 – 15 lat, tj. w okresie szczególnie wzmożonego rozwój mechanizmów psychospołecznych.

Tabela 29 – CZY POTRAFISZ WYRAŻAĆ SWOJE ZDANIE WŚRÓD KOLEGÓW, KOLEŻANEK?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Tak	55,98%	117
Nie	5,26%	11
To zależy od sytuacji	29,67%	62
To zależy od osób	9,09%	19

Źródło: Analiza Remedis SA

117 (55,98%) ankietowanych na 209 osób, które zgodziły się wziąć udział w ankiecie potrafi wyrazić własne zdanie. Dużo to czy mało? Z całą pewnością wdrażanie wśród młodzieży umiejętności komunikacji i rozwiązywania konfliktów powinno poprawić sytuację.

Tabela 30 – Z PONIŻSZEJ LISTY WYBIERZ TE ZAJĘCIA, KTÓRE TWOIM ZDANIEM BYŁYBY ATRAKCYJNE DLA CIEBIE I TWOICH RÓWIEŚNIKÓW, I CHĘTNIE BYŚCIE W NICH UCZESTNICZYLI. (PROSZE O ZAZNACZENIE TRZECH ODPOWIEDZI)

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Piłka nożna	47,37%	99
Piłka siatkowa	52,63%	110
Koszykówka	26,32%	55
Taniec nowoczesny	13,88%	29
Tenis stołowy	13,40%	28
Gry planszowe	16,75%	35
Grafika komputerowa	22,49%	47
Kodowanie/programowanie	9,09%	19
Warsztaty plastyczne	21,05%	44
Warsztaty teatralne	11,00%	23
Warsztaty rękodzielnicze	9,57%	20
Warsztaty DJ-skie	8,61%	18
Warsztaty radiowe	2,87%	6
Fitness/Zumba	16,27%	34

Źródło: Analiza Remedis SA

Respondenci mogli zaznaczyć do trzech odpowiedzi. W Gminie Wijewo „noga” przegrała z siatkówką. Takie są skutki osiągnięcia sukcesów w tej pięknej dyscyplinie. Aktywność, nie tylko fizyczna, jest jedną z podstawowych potrzeb biologicznych człowieka w każdym okresie życia. Szczególnie ważna jest w dzieciństwie i młodości. Warto o tym pamiętać zastanawiając się nad wyborem konkretnych propozycji zajęć pozalekcyjnych.

Tabela 31 – JAKIMI KANAŁAMI CHCIAŁBYŚ/CHCIAŁABYŚ OTRZYMYWAĆ INFORMACJĘ O PLANOWANYCH WYDARZENIACH W TWOJEJ NAJBLIŻSZEJ OKOLICY?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Facebook	55,50%	116
Twitter	3,83%	8
Snapchat	29,67%	62
SMS	28,23%	59
e-mail	12,44%	26
Plakat	11,00%	23

Źródło: Analiza Remedis SA

Wyniki odpowiedzi zaprezentowane w tabeli 31 potwierdzają wcześniejsze informacje. Młodzi mieszkańcy Gminy Wijewo najchętniej otrzymywaliby informacje e-kanalami. To dobrze, bo są w Gminie bardzo dobrze prowadzone, szybkie i niedrogie, ale, jak wcześniej wspomniano należy pamiętać, że sposób komunikacji musi być do młodzieży dostosowany. Język, argumenty, mody, wzorce zmieniają się w czasach Internetu bardzo szybko.

WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO OSÓB DOROSŁYCH

W drugiej części dokumentu Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zostaną przedstawione wyniki badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Wijewo.

Tabela 32 - PŁEĆ

ODPOWIEDŹ	LICZBA
Kobieta	49
Mężczyzna	13

Źródło: Analiza Remedis SA

Badaniu zostały poddane 62 osoby dorosłe reprezentujące Gminę Wijewo. Wśród nich było 49 kobiet i 13 mężczyzn.

Tabela 33 - WIEK

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
18-24	38,71%	24
25-40	25,81%	16
40-55	22,58%	14
56-64	4,84%	3
Powyżej 65	8,06%	5

Źródło: Analiza Remedis SA

Tabela 34 - WYKSZTAŁCENIE

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Gimnazjalne	4,84%	3
Zawodowe	24,19%	15
Średnie	38,71%	24
Wyższe	32,26%	20
Podstawowe	0,00%	0

Źródło: Analiza Remedis SA

Wyniki zaprezentowane w tabelach 33 i 34 pokazują, że wśród respondentów przeważały osoby w wieku 28-40 lat z wykształceniem średnim i wyższym.

Tabela 35 – W JAKIM WIEKU PO RAZ PIERWSZY NAPIŁEŚ SIĘ ALKOHOLU?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
10 - 13 lat	1,61%	1
14 - 16 lat	35,48%	22
17-21 lat	56,45%	35
22 lat i więcej	6,45%	4
nigdy nie piłam/piłem alkoholu	0,00%	0
mniej niż 10 lat	0,00%	0

Źródło: Analiza Remedis SA

Na podstawie zebranych wyników ankiet osób dorosłych widać, że wiek pierwszej styczności z alkoholem to przede wszystkim 14-21 lat. Poniżej 14 lat – minimalna liczba osób. Warto porównać ten wynik do wyników ankiety wśród dzieci i młodzieży. Jeśli wyniki potraktować jako reprezentatywne to wiek inicjacji alkoholowej obniża się. To istotna informacja.

Tabela 36 – CZY KUPUJĄC ALKOHOŁ BYŁEŚ/AŚ PROSZONY/A O OKAZANIE DOWODU OSOBISTEGO?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Tak	45,16%	28
Nie, nigdy	54,84%	34

Źródło: Analiza Remedis SA

Przy pytaniu zadanym dorosłym trudno się dziwić, że prośba o okazanie dowodu jest rzadsza niż odwrotne zachowanie sprzedawcy. Niemniej należy pamiętać, że pozory mylą, dowód nie. Przepisy zakazują sprzedaży napojów alkoholowych osobom, które nie ukończyły 18 roku życia. Sprzedawcy, a także właścicielowi sklepu, grozi kara grzywny, orzeczenie przepadku napojów alkoholowych, nawet wówczas gdy są własnością kogoś innego, np. hurtowni lub producenta, a także odebranie zezwolenia na sprzedaż lub podawanie alkoholu.

Tabela 37 – W JAKICH OKOLICZNOŚCIACH PO RAZ PIERWSZY SPRÓBOWAŁAŚ/EŚ?

ODPOWIEDŹ	ALKOHOLU	DOPALACZY	NARKOTYKÓW
Na uroczystości rodzinnej (urodziny, imieniny, wesele itp.)	28	0	0
Na wagarach	10	0	1
Na dyskotecie	30	0	2
U kolegi/koleżanki w domu	26	0	1
W swoim domu pod nieobecność rodziców	12	0	1
Na wakacjach	18	0	1

Źródło: Analiza Remedis SA

Wyniki ankiety są dość typowe, okoliczności rodzinne sprzyjają pierwszemu kontaktowi z alkoholem nawet trochę bardziej niż inne okoliczności. Wniosek – dorośli sprzyjają pierwszemu kontaktowi z tym popularnym środkiem psychoaktywnym. Co istotne, dorośli respondenci nie korzystają z dopalaczy, a liczebność odpowiedzi na pytanie dotyczące narkotyków jest na tyle mało liczna, że trudno dokonywać wartościowej oceny wyników.

Tabela 38 – JAKA JEST TWOJA SYTUACJA ZAWODOWA?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Pracuję	69,35%	43
Jestem bezrobotny/bezrobotna	1,61%	1
Poszukuję pracy	1,61%	1
Uczę się	25,81%	16
Prowadzę gospodarstwo domowe	8,06%	5
Emerytura/renta	9,68%	6
Jestem bezrobotna/bezrobotny bez prawa do zasiłku	0,00%	0

Źródło: Analiza Remedis SA

Tabela 38 obrazuje sytuacje zawodową mieszkańców Gminy, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym. Zdecydowana mniejszość respondentów znajduje się w trudnej sytuacji.

Tabela 39 – JAKIE PANI/PANA ZDANIEM SĄ GŁÓWNE POWODY BEZROBOCIA W NASZEJ GMINIE?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Trudna sytuacja na lokalnym rynku	27,42%	17
Brak opieki nad dziećmi (brak przedszkoli, Żłobków)	24,19%	15
Dyskryminacja mieszkańców ze względu na wiek, płeć, niepełnosprawność, miejsce zamieszkania	9,68%	6
Niedostosowanie kwalifikacji zawodowych Mieszkańców do lokalnych potrzeb	25,81%	16
Niechęć mieszkańców do podjęcia pracy	41,94%	26

Źródło: Analiza Remedis SA

Co ciekawe, najliczniej wybrana odpowiedź świadczy o bierności mieszkańców, dopiero na drugim miejscu jawi się trudna sytuacja na rynku pracy. To ważne wskazanie dla służb socjalnych.

Tabela 40 – JAK PAN/PANI OCENIA STOPIEŃ WPŁYWU MIESZKAŃCÓW NA SPRAWY LOKALNE I DECYZJE WŁADZ SAMORZĄDOWYCH W NASZEJ GMINIE?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Znaczący	3,23%	2
Średni	40,32%	25
Znikomy	24,19%	15
Mieszkańcy nie mają żadnego wpływu na decyzje podejmowane przez władze lokalne	19,35%	12
Nie mam zdania	12,90%	8

Źródło: Analiza Remedis SA

Wynik pokazany w tabeli 40 jest w miarę optymistyczny. Dorośli mieszkańcy Gminy (25 odpowiedzi), uważają że mają średni wpływ na decyzję podejmowane przez władze lokalne. 15 osób uważa, że wpływ ten jest znikomy. Sądzić można, że obywatele mają poczucie, że się ich choć trochę słucha. Te wyniki pokazują, że nieustająca dbałość o kontakt z obywatelami jest konieczna. To jest o tyle ciekawe w kontekście służb socjalnych, że kontaktują się one głównie ze swoimi beneficjentami. Tymczasem zdecydowana większość mieszkańców Gminy nie korzysta ze wsparcia GOPS-u.

Tabela 41 – JAK PAN/PANI OCENIA STOPIEŃ ZANGAŻOWANIA I KIERUNKI DZIAŁAŃ WŁADZ LOKALNYCH ZWIĄZANYCH Z ROZWIĄZANIEM PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIESZKAŃCÓW?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Bardzo dobrze	1,61%	1
Dobrze	24,19%	15
Dostatecznie	37,10%	23
Niedostatecznie	20,97%	13
Nie mam zdania	16,13%	10

Źródło: Analiza Remedis SA

Na pytanie: jak Pan/Pani ocenia stopień zaangażowania i kierunki działań władz lokalnych związanych z rozwiązaniem problemów społecznych mieszkańców? 38 respondentów oceniło starania władz na poziomie dobrym i dostatecznym. Ten wynik można ocenić jako potwierdzający wynik uzyskany przy poprzednim pytaniu. Czyli komunikacja władz z mieszkańcami (władze to nie tylko Wójt i pracownicy urzędu, to także radni, mający największy wpływ na podejmowane decyzje i sołtysi) jest w Gminie Wijewo faktem. Partycypacja obywatelska sprzyja rozwojowi demokracji lokalnej (poprzez wzmocnienie oddolnych inicjatyw obywatelskich), pobudzeniu i integracji środowisk lokalnych dzięki podejmowaniu wspólnych działań.

Tabela 42 – JAKIE PROBLEMY WEDŁUG PANI/PANA NAJCZĘŚCIEJ DOŚWIADCZAJĄ OSOBY STARSZE W NASZEJ GMINIE?

ODPOWIEDZ	%	LICZBA
Brak opieki ze strony rodziny	16,13%	10
Poczucie nieprzydatności	40,32%	25
Brak motywacji do życia	17,74%	11
Problemy finansowe	53,23%	33
Brak ofert zagospodarowania wolnego czasu	45,16%	28

Źródło: Analiza Remedis SA

Starość i starzenie się – to pojęcia, które nie zostały jeszcze jednoznacznie zdefiniowane, zarówno przez nauki biologiczne jak i społeczne. Pierwsze z tych pojęć traktowane jest jako zjawisko, faza życiowa, drugie natomiast jest procesem. Starość jako etap, stan w życiu człowieka ma charakter statyczny, starzenie się natomiast, traktowane jako proces rozwojowy jest zjawiskiem dynamicznym. Do najważniejszych problemów ludzi starszych można zaliczyć samotność, chorobę, inwalidztwo, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności. Osoby starsze boją się nie tylko chorób i niepełnosprawności, ale także osamotnienia i nietolerancji, gdyż w dzisiejszych czasach ciągle jeszcze panuje „kult młodości”.

Na pierwszym miejscu (33 odpowiedzi) jako problemy osób starszych ankietowani wskazują problemy finansowe, na drugim brak ofert zagospodarowania wolnego czasu. Zaraz za tym plasuje się poczucie nieprzydatności. Pierwszemu i trzeciemu zagadnieniu trudno przeciwdziałać (poza realizowanym wsparciem finansowym). Natomiast drugi w kolejności problem, brak ofert zagospodarowania wolnego czasu, jest jak najbardziej możliwy do wypełnienia poprzez działania władz samorządowych.

Tabela 43 – W JAKI SPOSÓB DOWIADUJE SIĘ PAN/PANI O ORGANIZOWANIU IMPREZ KULTURALNYCH?

ODPOWIEDZ	%	LICZBA
Przez Internet	67,74%	42
Z ogłoszeń zlokalizowanych na terenie Gminy	40,32%	25
Od sąsiadów, rodziny i znajomych	37,10%	23
Mam problem z uzyskaniem informacji	16,13%	10
W Gminie brakuje takich imprez	6,45%	4

Źródło: Analiza Remedis SA

Z odpowiedzi respondentów widać, że mieszkańcy Gminy uważają, że imprez kulturalnych nie brakuje. Warto zauważyć rolę Internetu w przekazywaniu informacji. Okazuje się, że bardzo ważne są zarówno tradycyjne ogłoszenia jak i przekazywanie wiadomości wśród rodziny i znajomych. Stosunkowo niewiele osób ma problem z pozyskaniem informacji o imprezach.

Tabela 44 – JAK OCENIA PAN/PANI STAN BEZPIECZEŃSTWA NA TERENIE GMINY?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Bardzo dobrze	4,84%	3
Dobrze	50,00%	31
Średnio	35,48%	22
Źle	6,45%	4
Bardzo Źle	3,23%	2

Źródło: Analiza Remedis SA

Jako dobry bądź średni stan bezpieczeństwa określa 53 respondentów. To pokazuje względność takiej oceny, bowiem dane liczbowe klasyfikują stan bezpieczeństwa w Gminie wysoko. Warto natomiast zwrócić uwagę, że na wzrost poziomu bezpieczeństwa wpływa także realizacja zadań samorządu, których celem jest ograniczanie pośrednich przyczyn stanowiących podłoże przestępczości oraz patologii społecznych. Są to np. działania w obszarze edukacji, wychowania, ochrony zdrowia, rozwoju gospodarczego, przeciwdziałania bezrobociu, narkomanii, alkoholizmowi i przemocy w rodzinach.

Tabela 45 – JAK OCENIA PAN/PANI STOPIEŃ CZYSTOŚCI NA TERENIE GMINY?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Bardzo dobrze	1,61%	1
Dobrze	85,48%	53
Źle	11,29%	7
Bardzo Źle	1,61%	1

Źródło: Analiza Remedis SA

Pięćdziesięciu trzech ankietowanych (85,48%), uznało że stopień czystości na terenie Gminy jest dobry. To cieszy, zwłaszcza, że w praktyce czystość to w znacznej mierze zasługa mieszkańców.

Tabela 46 – ZAZNACZ, CO TWOIM ZDANIEM JEST PRZEMOCĄ W RODZINIE (4 ODPOWIEDZI)

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Popychanie	50,00%	31
Uderzanie	79,03%	49
Kopanie	67,74%	42
Duszenie	72,58%	45
Przypalanie ciała przedmiotami	66,13%	41
Policzkowanie	59,68%	37
Wyśmiewanie	41,94%	26
Szantaż	45,16%	28
Wymuszanie współżycia seksualnego	54,84%	34
Ograniczanie snu i pożywienia	41,94%	26

Źródło: Analiza Remedis SA

W przemocy domowej najbardziej istotna jest demonstracja i wykorzystanie siły lub władzy w sposób, który jest krzywdzący dla innych członków rodziny. Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej. U ofiar przemocy

domowej doświadczających zespołu zaburzeń stresu pourazowego i poddawanych intensywnej przemocy psychicznej często rozwija się tzw. proces wiktylizacji, który zmienia poczucie tożsamości maltretowanej osoby.

Oprócz dominacji przemocy fizycznej (uderzanie, duszenie, kopanie) rozkład odpowiedzi jest w miarę równomierny, co świadczy o wysokiej świadomości respondentów.

Tabela 47 – CZY ZNASZ JAKIEŚ OSOBY KTÓRE SA OFIARAMI PRZEMOCY W RODZINIE/PODEJRZEWASZ ŻE MOGĄ BYĆ OFIARAMI PRZEMOCY W RODZINIE?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Tak	37,10%	23
Nie	62,90%	39

Źródło: Analiza Remedis SA

Na pytanie: czy znasz jakieś osoby które są ofiarami przemocy w rodzinie/podejrzewasz że mogą być ofiarami przemocy w rodzinie? 39 ankietowanych odpowiedziało, że nie zna takich osób. Warto to porównać do wyników odpowiedzi młodszej grupy badanych. Wyniki są podobne. Niemniej warto pamiętać, że art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie brzmi:

- 1) Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora.
- 2) Osoby, będące świadkami przemocy w rodzinie powinny zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie można najkrócej zdefiniować jako celowe działanie wymierzone w członków własnej rodziny, które nie tylko naraża ich na cierpienie fizyczne, ale również psychiczne.

Tabela 48 – ZAZNACZ STWIERDZENIE, Z KTÓRYM SIĘ ZGADZASZ (PROSZĘ O WYBRANIE 1 ODPOWIEDZI)

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Przemoc w rodzinie to wstyd.	3,23%	2
Przemocy nie można ukrywać. Trzeba takie sytuacje zgłaszać.	51,61%	32
Przemoc w rodzinie jest przestępstwem.	43,55%	27
Rodzice mogą bić swoje dzieci, mogą na nie krzyczeć w celach wychowawczych	1,61%	1
Jeśli w domu ktoś kogoś bije, to znaczy że ta osoba sobie na to zasłużyła.	0,00%	0
Czasami sytuacje w domu najlepiej rozwiązuje się siłą	0,00%	0

Źródło: Analiza Remedis SA

Zdecydowana większość mieszkańców gminy Wijewo, którzy wypełnili ankietę jest świadoma, czym jest przemoc w rodzinie (59 odpowiedzi spośród 62).

Tabela 49 – Z JAKIEJ POMOCY WG PANI/PANA MOGĄ KORZYSTAĆ OFIARY PRZEMOCY W GMINIE?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Kościół	4,84%	3
Szkoła	17,74%	11
Policja	58,06%	36
Institucje pomocy społecznej	66,13%	41
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	16,13%	10
Brakuje takiego miejsca	12,90%	8

Źródło: Analiza Remedis SA

Wśród dorosłych mieszkańców Gminy 66,13% respondentów słusznie uważa, że ofiary przemocy mogą korzystać z pomocy instytucji pomocy społecznej (41 odpowiedzi), na drugiej pozycji lokuje się Policja (36 odpowiedzi, 58,06%). Tylko 8 respondentów uznało, że brakuje takiego miejsca. Zauważyć można pewien kontrast pomiędzy oceną przemocy a świadomością miejsc, które wesprzeć mogą ofiary. Cieszy stosunkowo wysokie uznanie poradni psychologiczno pedagogicznej jako instytucji wsparcia w sytuacji przemocy. W końcu przemoc nierzadko dotyczy dzieci i młodzieży.

Tabela 50 – CZY ZDARZYŁO SIĘ PANI/PANU DOŚWIADCZĆ PRZEMOCY FIZYCZNEJ?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Nigdy	56,45%	35
Raczej wcale	19,35%	12
Rzadko	24,19%	15
Często	0,00%	0
Bardzo często	0,00%	0

Źródło: Analiza Remedis SA

Wyniki odpowiedzi na to pytanie po raz kolejny stoją w kontraście ze stosunkowo wysoką akceptacją stosowania przemocy jako meto rozwiązywania problemów. 47 z 62 badanych osób stwierdziło, że „nigdy” bądź „raczej wcale” nie doznało przemocy, żadna z ankietowanych osób nie spotkała się z przemocą „często” bądź „bardzo często”. Można wysnuć wniosek, że uświadamianie wśród mieszkańców wadliwości stosowania przemocy może przynosić dobre rezultaty.

Tabela 51 – W JAKIEJ SYTUACJI DOŚWIADCZYŁA PAN/PANI PRZEMOCY FIZYCZNEJ?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
W autobusie	3,23%	2
W szkole	6,45%	4
W domu	12,90%	8
W okolicy miejsca zamieszkania	12,90%	8
W pracy	1,61%	1
Nigdzie nie doświadczyłam/em przemocy fizycznej	67,74%	42

Źródło: Analiza Remedis SA

Tabela 52 – CZY KIEDYKOLWIEK DOŚWIADCZYŁA PANI/PAN PRZEMOCY PSYCHICZNEJ?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Tak	27,42%	17
Nie	37,10%	23
Trudno powiedzieć	35,48%	22

Źródło: Analiza Remedis SA

Wyniki zaprezentowane w tabelach 51 i 52 potwierdzają wcześniejsze wnioski. Realna sytuacja jest lepsza niż wyobrażenia. Uświadamianie wadliwości przemocy wsparte wiedzą jakie działania wspierają rozwiązywanie problemów powinno być w Gminie skuteczne. Dotyczy to w znaczącej mierze przemocy psychicznej, która zaczyna się gdy absolutnie nie akceptujemy tego, że druga strona nie zachowuje się zgodnie z naszymi oczekiwaniami i wyobrażeniami na temat roli np. żony. Mężczyźni są bardziej skłonni do stosowania tej formy przemocy, ponieważ kulturowo realizują stereotyp, że to kobieta ma się podporządkować i dbać o jedność w rodzinie. Początkiem przemocy jest odczłowieczenie przeciwnika, co najczęściej przybiera formę oskarżenia o "emocjonalność", "niezrównoważenie" - np. „wariatka!”.

Tabela 53 – KTO PANI/PANA ZDANIEM JEST NAJCZĘŚCIEJ OFIARĄ PRZEMOCY?

ODPOWIEDŹ	%	LICZBA
Kobieta	38,71%	24
Mężczyzna	3,23%	2
Dziecko	43,55%	27
Osoba starsza	12,90%	8
Osoba niepełnosprawna	1,61%	1

Źródło: Analiza Remedis SA

Wyniki zaprezentowane w tabeli 53 pokazują, że dzieci i kobiety są najczęstszymi ofiarami przemocy. Starsi i niepełnosprawni są nadal znacznie wyżej w tym zestawieniu niż zwyczajowo „najsilniejsi” mężczyźni. Kolejny punkt pokazujący jak wiele pozostaje do zrobienia w dziedzinie świadomości społecznej czym jest przemoc. Mężczyźni czasem używają swojej

przewagi fizycznej, jednak potrafią też wykorzystywać swój wyższy status ekonomiczny czy wprowadzać porządek przez izolowanie członków rodziny od rodziny lub przyjaciół.

3.6 ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest podstawą do zdiagnozowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych. Jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących do porządkowania informacji i bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. Jest skuteczną metodą identyfikacji słabych i silnych stron badanej organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką społeczną Gminy – jest więc spojrzeniem „od sytuacji dzisiejszej w przyszłą”. Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych „informacji” na cztery kategorie czynników strategicznych:

- Mocne strony (S) – uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią silne strony polityki społecznej, i które należy wykorzystać będą sprzyjać jej wzmocnieniu,
- Słabe strony (W) – uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią słabe strony polityki społecznej, i które nie wyeliminowane będą ją osłabiać,
- Szanse (O) – uwarunkowania zewnętrzne, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności Gminy, ale mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych,
- Zagrożenia (T) – uwarunkowania zewnętrzne, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności Gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów społecznych.

W analizie do oceny wartościowej wykorzystano zarówno informacje od uczestników procesu prac nad strategią jak i ocenę ekspercką. Tabele zamieszczone poniżej obejmują SWOT w ujęciu jakościowym. Dodatkowo w oparciu o istniejące dokumenty strategiczne wyższego rzędu przyjęto, że nie nastąpią żadne gwałtowne zmiany makroekonomiczne, istotne zmiany polityki społecznej, rolnej bądź podatkowej, które miałyby fundamentalny wpływ na sytuację Gminy. Przedstawiona poniżej analiza dotyczy następujących obszarów:

- Uzależnienia i przemoc w rodzinie,
- Osoby niepełnosprawne,

- Dzieci, młodzież, rodzina,
- Osoby starsze,
- Rozwój kadr i służb pomocowych.

Tabela 54 ANALIZA SWOT, OBSZAR: UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

UZALEŻNIENIA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Silny zespół interdyscyplinarny. • Skuteczna diagnoza osób z problemami uzależnień. • Prowadzenie poradnictwa w zakresie przemocy w rodzinie. • Działania GKRPA. • Kierowanie osób uzależnionych na leczenie odwykowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczające diagnozowanie kwestii inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży. • Niewystarczająca edukacja dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień. • Społeczna akceptacja nadużycia alkoholu.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoka świadomość w zakresie przemocy. • Duża wiedza rodziców, nauczycieli co do zagrożeń związanych z używkami, • Traktowanie uzależnienia jako problemu społecznego. • Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej, działań szkoleniowo- edukacyjnych w zakresie uzależnienia, przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczające możliwości, by sprostać potrzebom w zakresie uzyskiwania pomocy w dziedzinie uzależnień. • Wzrastające nowe uzależnienia (np. Internet). • Zjawiska zmęczenia, bezsilności i bezradności wobec problemu. • Zwiększenie liczby osób z uzależnieniami. • Rozpad rodzin. • Marginalizacja społeczna osób nadużywających alkoholu. • Obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej.

Źródło: Analiza Remedis SA

Tabela 55 ANALIZA SWOT, OBSZAR: OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Uwrażliwienie społeczności lokalnej na problemy, potrzeby osób niepełnosprawnych. • Prowadzenie działań socjalnych. • Informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Starzenie się społeczeństwa. • Trudności z asymilacją społeczną związane z występującymi barierami architektonicznymi. • Niski poziom upowszechnienia wśród niepełnosprawnych oferty pracy i informacji o wolnych miejscach pracy. • Niski poziom integracji społecznej. • Ograniczony dostęp do miejsc w ośrodkach wsparcia. • Mała liczba organizacji zajmujących się osobami niepełnosprawnymi.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Akceptacja społeczna osób niepełnosprawnych. • Upowszechnienie informacji dotyczących osób niepełnosprawnych i ich praw. • Podejmowanie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych. • Możliwości korzystania z funduszy strukturalnych, szczególnie Europejskiego Funduszu Społecznego. • Udzielanie i wypłacanie rodzinom świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku dla opiekuna. • Możliwość uczestnictwa w Domach Dziennego Pobytu i Środowiskowym Domu Samopomocy 	<ul style="list-style-type: none"> • Rosnące oczekiwania społeczne wobec poziomu wsparcia dla osób niepełnosprawnych. • Nieodpowiadająca potrzebom osób niepełnosprawnych infrastruktura techniczna. • Bierna postawa osób niepełnosprawnych w kwestii zmiany swojej sytuacji życiowej. • Rozluźnienie więzi rodzinnych • Rosnąca liczba osób starszych i niepełnosprawnych.

Źródło: Analiza Remedis SA

Tabela 56 ANALIZA SWOT, OBSZAR: DZIECI, MŁODZIEŻ, RODZINA

DZIECI, MŁODZIEŻ, RODZINA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Różne formy wspierania dzieci z rodzin najuboższych. • Program Rodzina 500+. • Zainteresowanie samorządu problematyką dzieci i młodzieży. • Rozwinięty poziom oświaty w tym dobra jakość infrastruktury oświaty. • Współpraca z PCPR w sprawie systemu pieczy zastępczej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Problemy z używkami. • Brak odpowiednich wzorców, • Niedostateczna liczba pracowników socjalnych i specjalistów potrzebnych do pracy z rodziną. • Mała liczba placówek oferujących spędzanie wolnego czasu przez dzieci i młodzież. • Brak żłobka.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Uświadomienie społeczności o zagrożeniach wynikających z uzależnień. • Rozwój form organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży (dostęp do kultury, sportu). • Aktywne pozyskiwanie środków pozabudżetowych na prowadzenie różnych programów profilaktycznych. • Członkostwo Polski w Unii Europejskiej jest szansą na poprawę polityki społecznej wobec dzieci, młodzieży i rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Program Rodzina 500+ powodujący wzrost postaw roszczeniowych. • Zjawisko dziedziczenia uzależnienia od pomocy zewnętrznej. • Niski poziom współpracy pomiędzy szkołą a rodziną, • Zanik więzi rodzinnych, sąsiedzkich. • Zanik szacunku dla starszych. • Występowanie zagrożeń funkcjonowania rodzin: uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, bezrobocie, przemoc w rodzinie, ubóstwo. • Wzrost liczby rodzin z problemami opiekuńczo wychowawczymi.

Źródło: Analiza Remedis SA

Tabela 57 ANALIZA SWOT, OBSZAR: OSOBY STARSZE

OSOBY STARSZE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania członków rodzin w sprawowaniu opieki nad pochodzącymi z nich osobami starszymi. • Uwrażliwienie społeczności lokalnej. • Informowanie o dostępnych formach pomocy. • Kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do DPS. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększająca się różnorodność problemów z którymi zgłaszają się beneficjenci pomocy społecznej. • Zjawisko wykluczenia społecznego. • Starzenie się społeczeństwa i związany z tym wzrost liczby osób starszych i niesamodzielnych. • Słaba komunikacja publiczna. • Niskie dochody osób starszych. • Samotność.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość skorzystania przez osoby starsze z pomocy ze strony rodziny. • Kreowanie działań podnoszących aktywne formy spędzania czasu wolnego. • Szkolenia dla kadry zajmującej się problematyką osób starszych. • Rozwój infrastruktury związanej z kulturą. • Upowszechnienie usług opiekuńczych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ogólna sytuacja społeczna i finansowa kraju. • Rosnąca liczba osób starszych potrzebujących usług opiekuńczych i całodobowej opieki. • Marginalizowanie problemów i potrzeb osób starszych. • Trudny dostęp do domów opieki społecznej – wysokie koszty. • Rozluźnienie więzi rodzinnych. • Wyjazd dzieci poza granice kraju i pozostawienie starzejących rodziców samych.

Źródło: Analiza Remedis SA

Tabela 58 ANALIZA SWOT, OBSZAR: ROZWÓJ KADR I SŁUŻB POMOCOWYCH

ROZWÓJ KADR I SŁUŻB POMOCOWYCH	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Wyspecjalizowana kadra pracowników społecznych, • Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej, • Diagnozowanie problemów społecznych w Gminie, • Przeciwdziałanie negatywnym stereotypom postrzegania sektora pomocy społecznej. • Podnoszenie przez pracowników kwalifikacji zawodowych poprzez szkolenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przeciążenie pracowników socjalnych ilością zadań. • Ograniczenia budżetowe. • Niskie wynagrodzenia pracowników socjalnych. • Negatywny stosunek do zawodu.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Stałe doskonalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej. • Włączenie do doskonalenia umiejętności osób nie będących pracownikami GOPS, a związanych z problematyką, takich jak nauczyciele, animatorzy sportu, kultury itp. • Wspieranie organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką społeczną. • Wykorzystywanie środków finansowych pochodzących z Unii Europejskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Marazm społeczeństwa lokalnego. • Problemy kadrowe wobec malejącego bezrobocia i niskich płac w sektorze pomocy społecznej. • Ryzyko wypalenia zawodowego

Źródło: Analiza Remedis SA

3.7 ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie Gminy lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i niepubliczne (organizacje pozarządowe).

Na terenie Gminy pomoc i wsparcie oferuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Realizuje on zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, świadczeniach wychowawczych, funduszu alimentacyjnego, wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej m.in. koordynując rozwiązywanie problemów społecznych.

Ważnym elementem dbałości o system pomocy społecznej jest właściwe zarządzanie kadrami pomocy społecznej. Ryzyko wypalenia zawodowego jest wśród pracowników socjalnych bardzo duże. Ze względu na swoją wagę problematyka ta jest treścią wielu opracowań. Z całą pewnością praca ta przebiega w ogromnym obciążeniu emocjonalnym, bardzo często

w trudnych warunkach instytucjonalnych, a zawsze niełatwych podczas kontaktu z podopiecznymi. Ponadto zmieniające się uregulowania prawne i sytuacja społeczna ciągle zmieniają elementy pracy, niestety rzadko zmniejszając jej nakład. Pracownicy obserwując realną sytuację wśród podopiecznych muszą kierować się przepisami, a nie zdrowym rozsądkiem. Obciążeni są dużą sprawozdawczością. Mimo wykonywania pracy zbliżonej do pracy psychologa nie jest ona wsparta instytucjonalną superwizją. W tym zawodzie bardzo trudno o zrobienie kariery, a z drugiej strony pracownik socjalny działa w tak sztywno określonych przepisami ramach, że trudno o samodzielność pozwalającą wykazać się inwencją¹¹.

3.8 PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ

Wykorzystano źródła i materiały oparte o dane dostępne w GOPS, Urzędzie Gminy, Banku Danych Lokalnych i innych źródłach, uwzględniono wyniki analiz diagnostycznych (badań ankietowych oraz analizy SWOT). Z dokonanej analizy wynika, że problemy społeczne i obszary działań powiązane są ze sobą wieloma zależnościami i przenikają się nawzajem.

¹¹ Współautor niniejszego opracowania zadaje podczas prac na strategię pytanie pracownikom socjalnym „to dla czego to Państwo robicie?”. Najczęściej otrzymana odpowiedź jest bardzo prosta: „Dla tych nielicznych przypadków, kiedy podopieczny wyjdzie z problemów i włączy się w standardowe życie społeczne”. Ta odpowiedź wiele mówi o wysokiej motywacji i poczuciu misji pracowników socjalnych.

4 CZĘŚĆ PROGRAMOWA



4.1 MISJA

Określono misję dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wijewo której celem jest dążenie do godnego życia mieszkańców oraz uświadomienie aktualnej sytuacji społecznej oraz wytyczenie kierunków zmian do budowania Gminy wspierającej zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

**GMINA WIJEWO POPRZEZ SPRAWNY SYSTEM POMOCY
SPOŁECZNEJ AKTYWIZUJE MIESZKAŃCÓW JEDNOCZEŚNIE
PRZECIWDZIAŁA MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU**

Urzeczywistnianie misji odbędzie się poprzez realizację celów strategicznych, programów operacyjnych oraz kierunków działań.

4.2 CELE STRATEGICZNE

4.2.1 CEL STRATEGICZNY 1 – WZMACNIANIE PRAWDŁOWEJ ROLI RODZINY

Tabela 59 CEL STRATEGICZNY 1

CEL STRATEGICZNY 1	WZMACNIANIE PRAWDŁOWEJ ROLI RODZINY
PROGRAM OPERACYJNY 1.1	WSPIERANIE RODZIN
KIERUNKI DZIAŁAŃ	<p>Wspieranie materialne rodzin z systemu pomocy społecznej funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych i świadczeń wychowawczych, pomoc z Banku Żywności</p> <p>Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych poprzez odtworzenie bądź wzmocnienie ich funkcji, przydzielenie asystenta rodziny</p> <p>Monitorowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym oraz podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie tego rodzaju niepożądanych zachowań wśród uczniów</p> <p>Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>
PROGRAM OPERACYJNY 1.2	ZAPEWNIENIE PRAWDŁOWEGO UTRZYMANIA SAMODZIELNOŚCI ŻYCIOWEJ ZAPEWNIAJĄCEJ PRAWDŁWE WARUNKI BYTOWE I ROZWOJOWE DZIECIOM
KIERUNKI DZIAŁAŃ	<p>Organizacja i finansowanie dożywiania w szkołach dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich</p> <p>Zapewnienie odzieży i wyposażenia w artykuły szkolne dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich</p> <p>Organizacja i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich</p> <p>Organizacja akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków na pomoc dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich</p> <p>Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo</p> <p>Działania w kierunku organizacji alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież</p> <p>Wspieranie rozbudowy sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (Dom kultury, świetlice)</p>
POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych, sponsorzy
CZAS REALIZACJI	W sposób ciągły
MIERNIKI OCENY	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin objętych pracą socjalną, • Liczba asystentów rodziny, • Liczba rodzin objętych wsparciem, • Liczba grup wsparcia i grup samopomocowych, • Liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej, • Liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy

	<p>w rodzinie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób przebywających w ośrodkach wsparcia, • Liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym, • Liczba przedsięwzięć w zakresie promocji i profilaktyki zdrowotnej
ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ	Urząd Gminy Wijewo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, i inne jednostki organizacyjne
PARTNERZY	Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne,

Źródło: Analiza Remedis SA

4.2.2 CEL STRATEGICZNY 2 – AKTYWIZACJA ŚRODOWISKA NA RZECZ OGRANICZANIA WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO

Tabela 60 CEL STRATEGICZNY 2

CEL STRATEGICZNY 2	AKTYWIZACJA ŚRODOWISKA NA RZECZ OGRANICZANIA WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO
PROGRAM OPERACYJNY 2.1	DYNAMIZACJA ŚRODOWISK OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I SENIORÓW
KIERUNKI DZIAŁAŃ	<p>Promowanie wśród społeczności lokalnej i samych osób starszych i niepełnosprawnych aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej</p> <p>Diagnoza potrzeb ludzi niepełnosprawnych oraz dążenie do ich zaspokojenia</p> <p>Wspieranie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez systematyczną współpracę z PCPR i PUP oraz informowanie środowiska o istniejących możliwościach zatrudnienia</p> <p>Współdziałanie z PCPR i PFRON w likwidacji barier architektonicznych i komunikacyjnych</p> <p>Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz z kościołem</p> <p>Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu</p>
PROGRAM OPERACYJNY 2.2	UŁATWIENIA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
KIERUNKI DZIAŁAŃ	<p>Zapewnienie usług opiekuńczych i wspierających ludziom starszym, samotnym i chorym w miejscu zamieszkania</p> <p>Zapewnienie możliwości udziału w turnusach rehabilitacyjnych i obozach terapeutycznych</p> <p>Skuteczna realizacja programów profilaktycznych</p> <p>Wykorzystanie zewnętrznych środków finansowych do realizacji projektów skierowanych do osób starszych i przewlekle chorych</p> <p>Wykorzystanie doświadczenia osób starszych przy prowadzeniu różnego rodzaju świetlic, kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży</p> <p>Utworzenie miejsc dziennego pobytu dla osób starszych</p>
POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych, sponsorzy

CZAS REALIZACJI	W sposób ciągły
MIERNIKI OCENY	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością, • Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną, • Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, • Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi, • Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, • Liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi, • Liczba osób starszych i niepełnosprawnych uczestniczących w sporcie, kulturze, turystyce, • Liczba nowo utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, • Liczba miejsc pobytu w ośrodkach wsparcia.
ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ	Urząd Gminy, GOPS, GKRPA
PARTNERZY	Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne

Źródło: Analiza Remedis SA

4.2.3 CEL STRATEGICZNY 3 – PODNOSZENIE ŚWIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNOŚCI I OSÓB ZWIĄZANYCH Z ROZWOJEM SPOŁECZNYM

Tabela 61 CEL STRATEGICZNY 3

CEL STRATEGICZNY 3	PREWENCJA DOTYCZĄCA OGRANICZENIU NGATYWNYCH SKUTKÓW UZALEŻNIEŃ
PROGRAM OPERACYJNY 3.1	ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU NOWYCH PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY
KIERUNKI DZIAŁAŃ	<p>Prowadzenie gminnych kampanii społecznych i działalności edukacyjnej na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom</p> <p>Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem i narkotykami</p> <p>Monitorowanie i kreowanie lokalnej profilaktyki sprzedaży alkoholu</p>
PROGRAM OPERACYJNY 3.2	WZMOCNIENIE LOKALNYCH SYSTEMÓW PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
KIERUNKI DZIAŁAŃ	Opracowywanie, upowszechnianie i dystrybucja materiałów edukacyjnych dla osób i podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych, w tym również przemocy w rodzinie
PROGRAM OPERACYJNY 3.3	SPECJALISTYCZNE SZKOLENIA DLA OSÓB ZWIĄZANYCH Z POMOCĄ SPOŁECZNĄ
KIERUNKI DZIAŁAŃ	<p>Szkolenia specjalistyczne z rozpoznawania problemów, znajomości przepisów itp. dla pracowników systemu pomocy społecznej</p> <p>Szkolenia specjalistyczne dla osób nie związanych zawodowo</p>

	z systemem pomocy społecznej, np. nauczycieli, pielęgniarki środowiskowe itp.
	Zapobieganie wypaleniu zawodowemu osób związanych z pomocą społeczną
POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych, sponsorzy
CZAS REALIZACJI	W sposób ciągły
MIERNIKI OCENY	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba akcji profilaktycznych, • ilość zorganizowanych warsztatów na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • ilość organizacji, które dostały wsparcie na działania mające na celu zmianę obyczajów, • ilość szkół, które uzyskały wsparcie na działania związane z zapobieganiem używania środków psychoaktywnych, • Liczba osób biorących udział w specjalistycznych szkoleniach i warsztatach.
ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ	Urząd Gminy Wijewo, jednostki organizacyjne, GRPA
PARTNERZY	Instytucje rządowe (w tym Policja), naukowo-szkoleniowe, samorządowe, organizacje społeczne

Źródło: Analiza Remedis SA

4.3 METODY WDRAŻANIA I MONITOROWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Monitoring jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wijewo, a także jego ocenę i zmianę (tam, gdzie jest to konieczne). Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia. Istotnym elementem monitorowania jest wypracowanie technik zbierania informacji oraz opracowanie odpowiednich wskaźników, które będą odzwierciedlały efektywność prowadzonych działań (np. wskaźnik bezrobocia liczebność i wielkość przyznawanych poszczególnych zasiłków, świadczeń i innych form pomocy dla osób potrzebujących. Warto zwrócić uwagę, że zmiany ustawowe mogą spowodować pojawianie się nowych informacji socjalnych (np. program Rodzina 500+ dający nową informację o rodzinach). Oprócz informacji ilościowej wynikającej z porównywania opisanych wskaźników ważna jest też informacja jakościowa wynikająca z działań pracowników socjalnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej raz do roku na sesji Rady Gminy składa sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Przygotowanie tych sprawozdań w sposób pokazujący rok bieżący na tle lat poprzednich i odniesienie się do określonych w strategii mierników realizacji działań realizujących cele strategiczne będzie właściwą formą ewaluacji realizacji strategii.

Organem koordynującym wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wijewo zgodnie z art. 110 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

Wszelkie zawarte w Strategii cele strategiczne i kierunki działań mogą, a nawet powinny ulegać zmianie wraz ze zmieniającą się lokalną sytuacją społeczną. Działania wynikające ze strategii będą realizowane z uwzględnieniem treści Programu Wspierania Rodziny, Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie skuteczna, jeśli przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów zgodnych z przyjętymi w dokumencie kierunkami działań. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, półrocznych w zależności od ich charakteru.

5 ZAŁĄCZNIKI



I. WZÓR ANKIETY DLA DOROSŁYCH

Ankieta zawiera pytania, które pozwolą nam przygotować Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych. Uprzejmie proszę o wypełnienie poniższej ANONIMOWEJ ankiety. Za poświęcony czas i rzetelne wypełnianie ankiety BARDZO DZIĘKUJEMY!

1) Płeć

- a) kobieta
- b) mężczyzna

2) Wiek:

- a) 18-24
- b) 25-40
- c) 40-55
- d) 56-64
- e) Powyżej 65

3) Wykształcenie:

- a) Podstawowe
- b) Gimnazjalne
- c) Zawodowe
- d) Średnie

4) Wyższe W jakim wieku po raz pierwszy napiłeś się alkoholu?

- a) nigdy nie piłam/piłem alkoholu
- b) mniej niż 10 lat
- c) 10 - 13 lat
- d) 14 - 16 lat
- e) 17-21 lat
- f) 22 lat i więcej

5) Czy kupując alkohol byłeś/byłaś proszony/a o okazanie dowodu osobistego?

- a) tak,
- b) nie, nigdy

6) W jakich okolicznościach po raz pierwszy spróbowałaś/eś:

	ALKOHOL	DOPALACZE	NARKOTYKI
na uroczystości rodzinnej (urodziny, imieniny, wesele itp.)			
na wagarach			
na dyskotecce			
u kolegi/koleżanki w domu			
w swoim domu pod nieobecność rodziców			
na wakacjach			

7) Jaka jest Twoja sytuacja zawodowa?

- a) pracuję
- b) jestem bezrobotny/bezrobotna
- c) jestem bezrobotna/bezrobotny bez prawa do zasiłku
- d) poszukuję pracy
- e) uczę się
- f) prowadzę gospodarstwo domowe
- g) emerytura/renta

8) Jakie Pani/Pana zdaniem są główne powody bezrobocia w naszej Gminie?

- a) trudna sytuacja na lokalnym rynku
- b) brak opieki nad dziećmi (brak przedszkoli, żłobków)
- c) dyskryminacja mieszkańców ze względu na wiek, płeć, niepełnosprawność, miejsce zamieszkania
- d) niedostosowanie kwalifikacji zawodowych mieszkańców do lokalnych potrzeb

e) niechęć mieszkańców do podjęcia pracy

9) Jak Pani/Pan ocenia stopień wpływu mieszkańców na sprawy lokalne i decyzje władz samorządowych w naszej Gminie:

- a) znaczący
- b) średni
- c) znikomy
- d) mieszkańcy nie mają żadnego wpływu na decyzje podejmowane przez władze lokalne
- e) nie mam zdania

10) Jak Pani/Pan ocenia stopień zaangażowania i kierunki działań władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców:

- a) bardzo dobrze
- b) dobrze
- c) dostatecznie
- d) niedostatecznie
- e) nie mam zdania

11) Jakich problemów według Pani/Pana najczęściej doświadczają osoby starsze w naszej Gminie?

- a) Brak opieki ze strony rodziny
- b) Poczucie nieprzydatności
- c) Brak motywacji do życia
- d) Problemy finansowe
- e) Brak ofert zagospodarowania wolnego czasu

12) W jaki sposób dowiaduje się Pani/Pan o organizowaniu imprez kulturalnych?

- a) przez Internet
- b) z ogłoszeń zlokalizowanych na terenie Gminy
- c) od sąsiadów i rodziny
- d) mam problemy z uzyskaniem tych informacji
- e) w Gminie brakuj takich imprez

13) Jak ocenia Pani/Pan stan bezpieczeństwa na terenie Gminy?

- a) bardzo dobrze
- b) dobrze
- c) średnio
- d) źle
- e) bardzo źle

14) Jak Pani/Pan ocenia stopień czystości na terenie Gminy:

- a) bardzo dobrze
- b) dobrze
- c) źle
- d) bardzo źle

15) Zaznacz, co Twoim zdaniem jest przemocą w rodzinie: (proszę o wybranie 4 odpowiedzi)

- a) Popychanie
- b) Uderzanie
- c) Kopanie
- d) Duszenie
- e) Przypalanie ciała
- f) Policzkowanie
- g) Wyśmiewanie
- h) Szantaż
- i) Wymuszanie współżycia seksualnego
- j) Ograniczanie snu i pożywienia

16) Czy znasz jakieś osoby które są ofiarami przemocy w rodzinie/podejrzewasz że mogą być ofiarami przemocy w rodzinie?

a) Tak

b) Nie

17) Zaznacz stwierdzenia, z którymi się zgadasz: (proszę o wybranie 1 odpowiedzi)

a) Przemoc w rodzinie to wstyd.

b) Jeśli w domu ktoś kogoś bije, to znaczy że ta osoba sobie na to zasłużyła.

c) Przemocy nie można ukrywać. Trzeba takie sytuacje zgłaszać.

d) Przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

e) Rodzice mogą bić swoje dzieci, mogą na nie krzyczeć w celach wychowawczych

f) Czasami sytuacje w domu najlepiej rozwiązuje się siłą

18) Z jakiej pomocy wg Pani/Pana mogą korzystać ofiary przemocy w Gminie?

a) Kościół

b) Szkoła

c) Policja

d) Instytucje pomocy społecznej

e) Poradnia psychologiczno-pedagogiczna

f) Brakuje takiego miejsca

19) Czy zdarzyło się Pani/Panu doświadczyć przemocy fizycznej?

a) Nigdy

b) Raczej wcale

c) Rzadko

d) Często

e) Bardzo często

20) W jakiej sytuacji doświadczyła Pan/Pani przemocy fizycznej?

a) W autobusie

b) Szkole

c) W domu

d) W okolicy miejsca zamieszkania

e) W pracy

f) Nigdzie nie doświadczyłam przemocy fizycznej

21) Czy kiedykolwiek doświadczyła Pani/Pan przemocy psychicznej?

a) Tak

b) Nie

c) Trudno powiedzieć

22) Kto Pani/Pana zdaniem jest najczęściej ofiarą przemocy?

a) Kobieta

b) Mężczyzna

c) Dziecko

d) Osoba starsza

e) Osoba niepełnosprawna

Dziękujemy za poświęcony czas.

II. WZÓR ANKIETY DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Uprzejmie proszę o wypełnienie poniższej ANONIMOWEJ ankiety. Za poświęcony czas i rzetelne wypełnianie ankiety BARDZO DZIĘKUJEMY!

- 1) Płeć
 - a) kobieta
 - b) mężczyzna

- 2) Wiek:
 - a) 10- 11
 - b) 12-13
 - c) 13-14
 - d) 15-16
 - e) Powyżej 16

- 3) Szkoła:
 - a) Podstawowa
 - b) Gimnazjum
 - c) Liceum
 - d) Technikum
 - e) Szkoła zawodowa

- 4) W jakim wieku po raz pierwszy zdarzyło Ci się spróbować alkoholu?
 - a) nigdy nie piłam/piłem alkoholu
 - b) mniej niż 10 lat
 - c) 10 - 13 lat
 - d) 14 - 16 lat
 - e) Powyżej 16 lat

- 5) Czy kupując alkohol byłeś/byłaś proszony/a o okazanie dowodu osobistego?
 - a) tak,
 - b) tak, prawie za każdym razem
 - c) nie, nigdy

- 6) Czy wiesz co to są DOS-y?
 - a) pochodne LSD
 - b) alkohol niskoprocentowy
 - c) pliki dźwiękowe symulujące doznania narkotyczne
 - d) nazwa potoczna na papierosy
 - e) system operacyjny

- 7) Jaka jest sytuacja zawodowa Twoich rodziców?
 - a) oboje rodzice pracują
 - b) oboje rodzice bezrobotni
 - c) jeden rodzic pracuje, jeden rodzic bezrobotny
 - d) jeden rodzic pracuje (rodzina niepełna)
 - e) jeden rodzic bezrobotny (rodzina niepełna)
 - f) jeden rodzic pracuje, drugi zajmuje się domem

- 8) Oceń swoje relacje z rodzicami (proszę o wybranie 1 odpowiedzi)
 - a) nie rozumieją mnie
 - b) nie mają dla mnie czasu
 - c) często się kłócimy
 - d) dużo rozmawiamy ze sobą
 - e) są dla mnie autorytetem
 - f) trudne, ale się dogadujemy

- 9) Czy znasz kogoś ze swoich kolegów lub koleżanek którzy są ofiarami przemocy w rodzinie/podejrzewasz że mogą być ofiarami przemocy w rodzinie?
- Tak
 - Nie
 - Trudno powiedzieć
- 10) Zaznacz stwierdzenia, z którymi się zgadzasz: (proszę o wybranie 1 odpowiedzi)
- Przemoc w rodzinie to wstyd.
 - Jeśli w domu ktoś kogoś bije, to znaczy że ta osoba sobie na to zasłużyła.
 - Przemocy nie można ukrywać. Trzeba takie sytuacje zgłaszać dorosłym.
 - Przemoc w rodzinie jest przestępstwem.
 - Rodzice mogą bić swoje dzieci, mogą na nie krzyczeć.
 - Sytuacje w domu najlepiej rozwiązuje się siłą
 - Problemy w rodzinie powinny być rozwiązywane w domu
- 11) Czy słyszałeś/słyszałaś o zjawisku uzależnienia od Internetu?
- Tak
 - Nie
- 12) Czy posiadasz Internet w telefonie komórkowym?
- Tak
 - Nie
 - Nie mam komórki
- 13) Z jakich portali korzystasz najczęściej?
- portale społecznościowe (np. Facebook, nasza klasa itp.)
 - portale randkowe
 - czat
 - poczta
 - wiadomości lokalne
 - Wiadomości ze świata
 - Wiadomości sportowe
 - korzystam tylko do celów naukowych
- 14) Czy potrafisz wyrażać swoje zdanie wśród kolegów lub koleżanek?
- Tak
 - Nie
 - To zależy od sytuacji
 - To zależy od osób
- 15) Z poniższej listy wybierz te zajęcia, które Twoim zdaniem byłyby atrakcyjne dla Ciebie i Twoich rówieśników, i chętnie byście w nich uczestniczyli. (proszę o zaznaczenie trzech odpowiedzi)
- piłka nożna
 - piłka siatkowa
 - koszykówka
 - taniec nowoczesny
 - tenis stołowy
 - gry planszowe
 - grafika komputerowa
 - kodowanie/programowanie
 - warsztaty plastyczne
 - warsztaty teatralne
 - warsztaty rękodzielnicze
 - warsztaty DJ-skie
 - warsztaty radiowe
 - fitness / zumba

16) Jakimi kanałami chciałabyś/chciałbyś otrzymywać informacje o planowanych wydarzeniach w Twojej najbliższej okolicy?

- a) Facebook
- b) Twitter
- c) Snapchat
- d) SMS
- e) e-mail
- f) plakat

Dziękujemy za poświęcony czas.

III. ZESPÓŁ REMEDIS SA

Zespół Remedis SA

- Krzysztof Nowak – Prezes Zarządu
- Krzysztof Mrowicki – Dyrektor
- Marcin Wyszogrodzki – Dyrektor ds. Sektora Publicznego
- Bartosz Baranowski – Specjalista ds. Sektora Publicznego
- Natalia Stępień – Specjalista ds. Metodyki i Badań

SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

Tabela 1 LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY WIJEWO W LATACH 2008-2017	18
Tabela 2 LICZBA UCZNIÓW W GMINIE WIJEWO W LATACH 2008-2016.....	24
Tabela 3 LICZBA DZIECI OBJĘTYCH WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM W PRZELICZENIU NA 1.000 DZIECI W GMINIE WIJEWO W LATACH 2008-2016	24
Tabela 4 LICZBA RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ W LATACH 2015-2017.....	26
Tabela 5 LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ W LATACH 2015-2017	27
Tabela 6 WYKAZ GOSPODARSTW DOMOWYCH I OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ SPOŁECZNEJ	27
Tabela 7 PODSTAWOWE LICZBY DOTYCZĄCE LICZEBNOŚCI PRACY SPOŁECZNEJ W LATACH 2015-2017.....	27
Tabela 8 WYDATKI NA POMOC SPOŁECZNĄ OGÓŁEM W LATACH 2015-2017	28
Tabela 9 ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I LICZBA RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ.....	28
Tabela 10 LICZBA ŚWIADCZEŃ PRYZNANYCH W LATACH 2015-2017 (DANE CZĘŚCIOWE).....	28
Tabela 11 ŚRODKI NA FUNDUSZ ALIMENTACYJNY I LICZBA RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ.....	28
Tabela 12 BEZROBOCIE NA TERENIE GMINY WIJEWO W LATACH 2015-2018.....	29
Tabela 13 WSPIERANIE RODZINY W LATACH 2015-2017.....	31
Tabela 14 POPULACJE OSÓB, U KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ RÓŻNE KATEGORIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	33
Tabela 15 ŚRODKI FINANSOWE PRZEZNACZONE NA PROFILAKTYKĘ I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ (W ZŁ, DZIAŁ 851 BUDŻETU GMINY)	34
TABELA 16 „NIEBIESKIE KARTY” ZAŁOŻONE W GMINIE WIJEWO W LATACH 2015-2017	35
Tabela 17 – PŁEĆ.....	38
Tabela 18 – WIEK	38
Tabela 19 –SZKOŁA	38
Tabela 20 – W JAKIM WIEKU PO RAZ PIERWSZY ZDARZYŁO CI SIĘ SPRÓBOWAĆ ALKOHOL? ...	38
Tabela 21 – CZY WIESZ CO TO SĄ DOSY?.....	39
Tabela 22 – JAKA JEST SYTUACJA ZAWODOWA TWOICH RODZICÓW?	40
Tabela 23 – OCEŃ SWOJE RELACJE Z RODZICAMI?	40

Tabela 24 – CZY ZNASZ KOGOŚ Z SWOICH KOLEGÓW LUB KOLEŻANEK, KTÓRZY SĄ OFIARAMI PRZEMOCY W RODZINIE LUB PODEJRZEWASZ, ŻE MOGĄ BYĆ?	41
Tabela 25 – ZAZNACZ STWIERDZENIA, Z KTÓRYM SIĘ ZGADZASZ (PROSZĘ O WYBRANIE 1 ODPOWIEDZI)	42
Tabela 26 – CZY SŁYSZAŁEŚ/SŁYSZAŁAŚ O ZJAWISKU UZALEŻNIENIA OD INTERNETU?.....	43
Tabela 27 – CZY POSIADASZ INTERNET W TELEFONIE KOMÓRKOWYM?	44
Tabela 28 – Z JAKICH PORTALI KORZYTASZ NAJCZĘŚCIEJ?	44
Tabela 29 – CZY POTRAFISZ WYRAŻAĆ SWOJE ZDANIE WŚRÓD KOLEGÓW, KOLEŻANEK?	45
Tabela 30 – Z PONIŻSZEJ LISTY WYBIERZ TE ZAJĘCIA, KTÓRE TWOIM ZDANIEM BYŁYBY ATRAKCYJNE DLA CIEBIE I TWOICH RÓWIEŚNIKÓW, I CHĘTNIE BYŚCIE W NICH UCZESTNICZYLI. (PROSZĘ O ZAZNACZENIE TRZECH ODPOWIEDZI)	45
Tabela 31 – JAKIMI KANAŁAMI CHCIAŁBYŚ/CHCIAŁABYŚ OTRZYMYWAĆ INFORMACJĘ O PLANOWANYCH WYDARZENIACH W TWOJEJ NAJBLIŻSZEJ OKOLICY?.....	46
Tabela 32 - PŁEĆ.....	46
Tabela 33 - WIEK.....	46
Tabela 34 - WYKSZTAŁCENIE.....	47
Tabela 35 – W JAKIM WIEKU PO RAZ PIERWSZY NAPIŁEŚ SIĘ ALKOHOLU?	47
Tabela 36 – CZY KUPUJĄC ALKOHOŁ BYŁEŚ/AŚ PROSZONY/A O OKAZANIE DOWODU OSOBISTEGO?	47
Tabela 37 – W JAKICH OKOLICZNOŚCIACH PO RAZ PIERWSZY SPRÓBOWAŁAŚ/EŚ?	48
Tabela 38 – JAKA JEST TWOJA SYTUACJA ZAWODOWA?.....	48
Tabela 39 – JAKIE PANI/PANA ZDANIEM SĄ GŁÓWNE POWODY BEZROBOCIA W NASZEJ GMINIE?.....	48
Tabela 40 – JAK PAN/PANI OCENIA STOPIEŃ WPŁYWU MIESZKAŃCÓW NA SPRAWY LOKALNE I DECYZJE WŁADZ SAMORZĄDOWYCH W NASZEJ GMINIE?.....	49
Tabela 41 – JAK PAN/PANI OCENIA STOPIEŃ ZANGAŻOWANIA I KIERUNKI DZIAŁAŃ WŁADZ LOKALNYCH ZWIĄZANYCH Z ROZWIĄZANIEM PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIESZKAŃCÓW?	49
Tabela 42 – JAKIE PROBLEMY WEDŁUG PANI/PANA NAJCZĘŚCIEJ DOŚWIADCZAJĄ OSOBY STARSZE W NASZEJ GMINIE?	50
Tabela 43 – W JAKI SPOSÓB DOWIADUJE SIĘ PAN/PANI O ORGANIZOWANIU IMPREZ KULTURALNYCH?	50
Tabela 44 – JAK OCENIA PAN/PANI STAN BEZPIECZEŃSTWA NA TERENIE ABCDA?	51
Tabela 45 – JAK OCENIA PAN/PANI STOPIEŃ CZYSTOŚCI NA TERENIE GMINY?	51

Tabela 46 – ZAZNACZ, CO TWOIM ZDANIEM JEST PRZEMOCĄ W RODZINIE (4 ODPOWIEDZI).	51
Tabela 47 – CZY ZNASZ JAKIEŚ OSOBY KTÓRE SA OFIARAMI PRZEMOCY W RODZINIE/PODEJRZEWASZ ŻE MOGĄ BYĆ OFIARAMI PRZEMOCY W RODZINIE?.....	52
Tabela 48 – ZAZNACZ STWIERDZENIE, Z KTÓRYM SIĘ ZGADZASZ (PROSZĘ O WYBRANIE 1 ODPOWIEDZI)	52
Tabela 49 – Z JAKIEJ POMOCY WG PANI/PANA MOGĄ KORZYSTAĆ OFIARY PRZEMOCY W GMINIE?	53
Tabela 50 – CZY ZDARZYŁO SIĘ PANI/PANU DOŚWIADCZĆ PRZEMOCY FIZYCZNEJ?	53
Tabela 51 – W JAKIEJ SYTUACJ DOŚWIADCZYŁA PAN/PANI PRZEMOCY FIZYCZNEJ?	54
Tabela 52 – CZY KIEDYKOLWIEK DOŚWIADCZYŁA PANI/PAN PRZEMOCY PSYCHICZNEJ?.....	54
Tabela 53 – KTO PANI/PANA ZDANIEM JEST NAJCZĘŚCIEJ OFIARĄ PRZEMOCY?	54
Tabela 54 ANALIZA SWOT, OBSZAR: UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	56
Tabela 55 ANALIZA SWOT, OBSZAR: OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE.....	57
Tabela 56 ANALIZA SWOT, OBSZAR: DZIECI, MŁODZIEŻ, RODZINA	58
Tabela 57 ANALIZA SWOT, OBSZAR: OSOBY STARSZE.....	59
Tabela 58 ANALIZA SWOT, OBSZAR: ROZWÓJ KADR I SŁUŻB POMOCOWYCH	60
Tabela 59 CEL STRATEGICZNY 1.....	64
Tabela 60 CEL STRATEGICZNY 2.....	65
Tabela 61 CEL STRATEGICZNY 3.....	66



Wykres 1 Gęstość zaludnienia w Gminie na 1 km ²	19
Wykres 2 Migracje mieszkańców Gminy Wijewo w latach 2008-2017.....	19
Wykres 3 Urodzenia i zgony w Gminie w latach 2008-2017	20
Wykres 4 Przyrost naturalny w Gminie Wijewo w latach 2008-2017	20
Wykres 5 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Wijewo w latach 2008-2017 ...	21
Wykres 6 Liczba osób w wieku produkcyjnym w Gminie Wijewo w latach 2008-2017.....	21
Wykres 7 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w Gminie Wijewo w latach 2008-2017	22
Wykres 8 Zmiana liczby zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Wijewo w latach 2015-2018	30
Rysunek 1 Gmina Wijewo i sąsiednie	17

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Stanisław Kasperski

